

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, oktober 1906.

X. zvezek.

Praznik svetega rožnega venca.

1. Rožni venec v krščanski družini.

Češčena, milosti polna.

Luk. 1, 28.

Slavni italijanski pesnik Dante je zložil čudovito lepo pesniško delo „Divina comoedia“, v katerem opeva skrivnosti večnosti: vice, pekel in nebesa; ko opisuje nebeški raj, se dviga na perutih svoje bogate domišljije v nebeške višave in opeva, kolikor je umrljivemu človeku mogoče, prečudne reči, katere je tam videl. Želel je na svojem skrivnostnem popotovanju po nebesih videti tudi Marijo, njo, ki se imenuje „začetek našega veselja“, ker je ona začetnica in vzrok veselja, ki ga svetniki tam uživajo. Pravi, da ga je sv. Bernard, eden največjih častivcev Marijinih, ki so kedaj na zemlji živeli, vedel tje, kjer je mogel videti Marijo, kraljico nebeško v njenem veličastvu. Pesnik ne najde dovolj besedi, da bi dostojno opeval veličastvo Marijino. Vidi jo, kako sedi na prestolu v solnčni bliščobi, obdajajo jo angelske trume, na obeh straneh in pred njenimi nogami brezštevne vrste svetnikov, ki so po nji dosegli izveličanje. Vidi, kako pristopi nadangel Gabriel, se ponižno pred njo prikloni in jo pozdravi: Ave Marija! Češčena Marija, milosti polna. Vidi, kako vse množice svetnikov v veličastni procesiji mimo nje gredo in ponavljajo pozdravljenje angelovo: Ave Marija! Češčena Marija! in sliši kako tisoč in tisočkrat odmeva od vseh krajev nebes: Ave Marija! Češčena Marija!

Kar tu pesnik pripoveduje o Marijini slavi, mislim, se godi o vseh Marijinih praznikih, katere tu na zemlji obhajamo, ker jih obhajajo z nami tudi svetniki v nebesih in duše v vicah. O ko bi mogli torej pogledati v nebesa danes, ko obhajamo praznik Marije, kraljice presv. rožnega venca, kaj bi tam videli? Videli bi angele in svetnike v brezkončno dolgi procesiji iti mimo prestola nebeške kraljice: Najprvi nadangel Gabriel s pozdravljenjem, s katerim je on prvi Marijo pozdravil: Ave Marija, kraljica angelov, bodi pozdravljena! Za njim sv. očaki in preroki in vsi pravični stare zaveze, ki so jo tisoče let pričakovali: Ave Marija, kraljica očakov in prerokov bodi pozdravljena! Potem dvanajsteri apostoli, ki so sv. evangelij oznanovali po vsem svetu, mučeniki, ki so za njenega božjega Sina umrli, spoznavalci, ki so Marijino čast vedno spoznavali, device, ki so za njo hodile po poti devištva, vsi kličejo: Ave Marija, kraljica vseh svetnikov bodi pozdravljena! In veste kaj mislim, da vse brezštevilne trume nebeških duhov in izveličanih danes molijo pred prestolom Marije Device, kraljice presv. rožnega venca? Jaz mislim, da tisto molitev, ki je Mariji najljubša med vsemi molitvami, s katerimi jo častimo, sv. rožni venec. To je pokazala Marija posebno l. 1858 v Lurdu, ko se je prikazovala nedolžni deklici Bernardki. Kolikorkrat jo je videla Bernardka, vselej je imela Marija v roki rožni venec, čegar snežnobele jagode so ji med prsti doli drsele. Tako se danes razlega v nebeškem raju ta veličastni slavospev Marijin. —

Tem nebeškim trumam, predragi, se pridružimo tudi mi verniki na zemlji, vzemimo v roke sv. rožni venec in molimo ga z vso pobožnostjo, pa ne samo danes, ampak vsak dan, vse dni našega življenja, tako dolgo, da ga nam bodo kedaj na mrtvaškem odru dali v mrzle roke in nas ž njim položili v grob.

Posebno priporočam vam, krščanske družine, molite sveti rožni venec vsak dan, vsak večer skupaj. O tem bom danes govoril:

Kaj je rožni venec v krščanski družini?

Sv. oče papež vedno in vedno priporočajo vsem vernikom, posebno krščanskim družinam, molitev sv. rožnega venca. Blaženi papež Pij IX. je deset mesecev pred svojo smrtjo množici romarjev govoril te-le besede: „Molite v svojih družinah vsak večer vsi skupaj rožni venec. Oče in mati, sinovi in hčere molite vsak dan to lahko in lepo molitev, ki je tako bogato obdarovana z od-

pustki. Moji ljubi otroci, sprejmite to kot mojo zadnjo besedo, kot moj spomin, ki vam ga zapustim.“

1. Vsakdanji rožni venec v krščanski družini je priča, da je to res pobožna, krščanska družina. Mnogo je pač družin, katere se štejejo, da so krščanske, in silno bi jih razžalil, ko bi jim rekel, da niso krščanske, da so brezverne; toda v čem se pokaže njih krščanstvo? Le samo v imenu, samo v tem, da so zapisane v katoliško krstno knjigo. Le pogledjte take družine, kaj je videti pri njih krščanskega? Nič, prav nič ne; nikoli nihče križa ne naredi, nikoli nihče ne moli, kadar zvoní ange-lovo češčenje, ne pred jedjo in po jedi, ob nedeljah k sveti maši nihče ne pride, po dve, tri, štiri ure daleč lezejo v gore, a v cerkev imajo par stopinj, pa nihče ne pride. Da bi še kdo prišel k sv. zakramentom, to še misliti ni.

Oh to je žalostna verska mlačnost in nemarnost. In veste od kod pride? Začeli so najprej opuščati molitev rožnega venca. Zakaj to lahko trdim za gotovo, da so nekdanj, in ne še pred tako davnim časom povsod tudi pri nas vse družine, ne samo kmetiške, ampak tudi gosposke in izobražene molile zvečer skupno sveti rožni venec. Pa začeli so ga polagoma opuščati, v začetku morebiti samo včasih, potem zmiraj večkrat, naposled ga nikdar več ne molijo, ga še znabiti več moliti ne znajo. Potem so opustili še druge molitve, službo božjo, sv. zakramente, in potem je šlo zmiraj navzdol v globočino verske vnemarnosti. Zato rečem: Molite krščanske družine rožni venec, molite ga redno vsak dan, če vas tudi včasih težko stane, ko ste trudni od dela in zaspani, s tem boste ohranili v svojih družinah krščansko vero, pa ne mrtvo, ampak živo vero.

2. Vsakdanji rožni venec v krščanski hiši je najlepša domača služba božja. V farni cerkvi se opravlja očitna molitev in služba božja za celo faro skupaj, posebno ob nedeljah in praznikih. Tukaj se zbere cela farna občina kot ena družina s svojim dušnim pastirjem, in opravlja sv. službo božjo, da po dolžnosti časti Boga svojega najvišjega gospoda, da se mu spodobno zahvaljuje, ga prosi potrebnih milosti in dobrot in se mu izroča v varstvo. Tako mora biti tudi v krščanski hiši. Vsa družina naj se vsak dan skupaj zbere k domači službi božji, k molitvi, posebno zvečer k rožnemu vencu. Gospodar in oče, ki je namestnik božji v svoji hiši, mati, ki je podoba Marije, nebeške matere, vsi otroci mali in veliki, vsi skupaj klečijo pred svojim

hišnim altarjem in glasno in spodbudno molijo rožni venec. O kako lepo in ginljivo je videti in slišati tako krščansko družino zvečer pri rožnem vencu, to je najlepša domača služba božja. Bog Oče iz nebes se nanjo dopadljivo ozira, Marija, kraljica presv. rožnega venca, tako molitev s svojo mogočno priprošnjo podpira in jo daruje nebeškemu Očetu.

Da bo pa ta domača služba božja res Bogu dopadljiva, pa tudi vam ljuba in prijetna, da se je ne boste naveličali in jo opuščali, vas na nekaj opomnim. Molite rožni venec res pobožno in spodobno. Da boste pa res pobožno molili, ne raztreseno, molite vsak dan drug del rožnega venca, namreč v ponedeljek veseli del, v torek žalostnega, v sredo častitega; v četrtek zopet veselega, v petek žalostnega, v soboto častitega; v nedeljo pa tisti del, kateri spada v tisti čas. — Dobro je tudi, da vsak dan drug naprej moli, enkrat hišni oče, mati, otroci itd., zato da se navadijo vsi lepo in gladko moliti. Ne molite prenašlo, kakor bi vas kdo podil pri molitvi. Nekateri tako hite, da tisti, ki naprej moli, še ne konča, ko že drugi vmes odgovarjajo, in ti še ne končajo, že oni naprej moli, — to ni lepo in spodobno. Pa še nekaj! Nikar zvečer po rožnem vencu preveč molitev in očenašev skupaj ne spraviti. Molitev je res potrebna, nikoli je ni preveč, a vendar ako človek molitev le mnogokrat ponavlja in če se le predolgo moli, se je najpobožnejši človek naveliča, posebno otroci dobe nekako mržnjo do molitve, zlasti večerne molitve, rožnega venca se boje in se ga ogibljejo, če le predolgo traja. Zato ni treba po rožnem vencu še vseh mogočih prošenj in očenašov naštevati, ampak popolnoma zadostuje, ako molite en del rožnega venca, in včasih še litanije Matere božje n. pr. o Marijinih praznikih, o šmarnicah, meseca oktobra. Sicer pa, preden začnete rožni venec moliti, naredite namen, da ga hočete opraviti za vse potrebe dušne in telesne, za žive in mrtve, za katere ste dolžni moliti, in recite tako: Molimo sv. rožni venec za vse naše potrebe . . .

3. Vsakdanji rožni venec, ki ga moli družina, je vsakdanji materin blagoslov Marijin. Kaj se to pravi? Marija blagoslavlja tiste hiše, družine, katere jo častijo stanovitno s sv. rožnim vencem. Tako je Bog sam obljubil. Marija je naša nebeška mati, ker nas je ona po svojem božjem sinu prerodila za pravo duhovno, božje življenje. Če je pa Marija naša mati, smo mi njeni otroci, jo moramo ljubiti, spoštovati in častiti kot

svojo mater. Kako pa Marijo lepše častimo kot z njenim rožnim vencem. In če jo tako častimo, bomo tudi prejeli blagoslov četrte zapovedi, kakor pravi sv. Pavel: *Spoštuj svojega očeta in svojo mater, to je prva zapoved z obljubo, da ti bo dobro, in da boš dolgo živel na zemlji.* Sirah govori: *Kdor svojo mater spoštuje, je kakor on, ki zaloge nabira*, ker ga bo Bog že na tem svetu, gotovo pa na onem poplačal. Marija bo kot dobrotljiva, mogočna mati blagoslovila hiše, družine, saj blagosloviti se pravi, komu sprostiti od Boga vsemogočnega milosti, dobrote in varstva za časno in večno življenje. Marija bo sprosil očetom in materam pomoči, da bodo mogli svoje imenitne in težavne dolžnosti spolnovati sami do sebe, do otrok; sprosil jim bo srečo, blagoslov pri njih delih in opravilih, varovala jih nesreče in škodovanja peklenkega sovražnika in hudobnih ljudi. Sprosil bo otrokom, da bodo radi poslušali nauke in zapovedi svojih staršev in hodili po poti božjih zapovedi, varovala jih dušnih nevarnosti, zapeljevanja in pohujšanja. Zares Marijin materin blagoslov napolnuje hiše, katere jo vsak dan častijo z rožnim vencem. Le sami se prepričajte, katera hiša je bolj srečna in zadovoljna, ali tista, ki se drži stare krščanske navade, ljubi Marijo in jo časti z rožnim vencem, ali tista, kjer se nikoli ne moli, kjer brez molitve vstajajo, brez molitve dan končajo. V taki hiši imajo znabiti dosti denarja, dovolj jesti in piti, a blagoslova Marijinega, blagoslova nimajo, živijo le za svet, ne za nebesa.

4. Vsakdanji rožni venec je hišni ključ, s katerim Marija vsak zvečer zaklepa duri krščanske hiše. To se pravi z drugimi besedami, vsa družina, oče in mati, otroci mali in veliki in posli vsi morajo zvečer biti skupaj zbrani pri rožnem vencu, potem je hiša zaklenjena, nobeden ne sme več ven, nobeden več noter priti brez potrebe. In gleite, to je potrebna podlaga pravega krščanskega, čednostnega življenja v hiši; kjer se zvečer ali po noči okoli hodi, tam ni krščanskega lepega življenja. Oče ali gospodar, kateri, namesto da bi bil zvečer doma pri svoji družini in z njo skupaj molil rožni venec, po krčmah poseda, pije, kvarta in svojo družino, otroke zanemarja, ni krščanski oče, ampak slabši kot nevernik. Fantje, kateri, namesto da bi zvečer s svojim očetom in materjo lepo pobožno rožni venec molili in potem v božjem strahu počivali, po cele noči razgrajajo, žganje pijo, nesramne pesmi tulijo, druge zapeljujejo, niso krščanski mladeniči, ampak hudičevi hlapci. Dekleta, katere, namesto da bi

se zvečer z rožnim vencem izročile v varstvo Marijino in se skrile pod materin plašč Marijin, pa zvečer iz hiše hodijo po krčmah in plesiščih, se po oknih obešajo, niso poštene krščanske hčere Marijine, ampak nespametne veše, katero tako dolgo okoli ognja letajo, da se osmodijo. Hiša, katera je zvečer ali po noči vsem odprta, kjer se zbirajo fantje in dekleta, da uganjajo svoje norčije, kvantajo, plešejo, ni poštena krščanska hiša, ampak beznica satanova, kjer se duše pogublajo. Zato še enkrat rečem: Večerni rožni venec mora biti v vsaki hiši ključ, s katerim Marija, nebeška mati, zaklepa krščansko hišo, potem ne sme nobeden vun, ne noter, ampak vse naj v strahu božjem počiva v varstvu Marije, nebeške kraljice.

Krščanske družine, molite tedaj zvesto vsak dan sv. rožni venec, s tem boste ohranile v svojih hišah živo krščansko vero, boste opravljale najlepšo domačo službo božjo, varovale svojo hišo zapeljevanja, pohujšanja in ponočnih nevarnosti ter zaslužile materin blagoslov Marijin, ki vas bo osrečeval zdaj in v večnosti. Amen.

Ludovik Škufca.

2. Rožni venec — ključ nebeških vrat.

Marija — vrata nebeška, za nas Boga
prosi! Lavret. lit.

Marija se imenuje v lavretanskih litanijah vrata nebeška. In to po vsi pravici. Saj je Marija mati Odrešenika, ki nam je zopet odprl nebesa. Marija je posrednica med Jezusom in med nami, Marija je naša pomočnica, naša priprošnjica. Marija milosti polna, je pribežališče grešnikov, tolažnica žalostnih, zdravje bolnikov, pomoč kristjanov. Brez Marije je kristjan brez orožja, Marija je nam vse. — „Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji.“

Če pa je Marija vrata, skozi katera pridemo v nebesa, nastane vprašanje, kdo ima ključ od nebeških vrat?

Rožni venec je ključ nebeških vrat.

To Vam razjasnim v današnjem govoru.

1. Veseli del rožnega venca nam predočuje Marijo v veselju. Angel Gospodov ji oznani, da bode postala mati božja: *Glej, sv. Duh bo prišel v te . . . dobila boš Sina . . .* Obišče svojo teto Elizabeto, ki jo pozdravlja: *Odkod to, da pride mati mojega Gospoda k meni?* Angeli naznanjajo pastircem pred

bethleemskim hlevcem: *Oznanjamo Vam veliko veselje; noč je rojen Zveličar sveta . . .* Proti koncu veselega dela se že začne veselje mešati z žalostjo. Starček Simeon že prerokuje Mariji meč, ki bode presunil njeno dušo, in ko je izgubila in spet našla v templju svojega božjega Sina, reče: *Glej, jaz in tvoj oče sva te z žalostjo iskala . . .*

Veselje, kristjan! je tudi tvoje življenje. Vesel si med svojimi domačimi, vesel si, ko srečno prestaneš izkušnjo, vesel, ako se ti kupčija posreči, vesel dobre letine, vesel dobrega prijatelja, vesel ob srečni vrnitvi, vesel dobre službe, vesel zadovoljnega življenja.

Pa veselje tvoje bodi veselje Marijino! Veselje tvoje bodi pravo, čisto, nedolžno, pošteno! Nikoli se ne udeleži grešnega veselja! *Veseli se, toda veseli se v Gospodu! — Veseli se z veselimi!* Deklica krščanska, ali je tvoje veselje Marijino, če v nevarnost postaviš nedolžnost za košček posvetne strasti? Krščanski mladenič, ali je tvoje veselje Marijino veselje, ako igraš vlogo razbrzdanega ponočnjaka? Nikar, mladenič, nikar deklica! Vzemita v roko ključ do nebeških vrat, molita veseli del rožnega venca, premišlujta njegove skrivnosti, da bode vajino veselje ostalo nedolžno, pošteno, Marijino veselje.

2. Žalostni del rožnega venca nam predočuje Kristusa, ki kliče na Oljski gori: *Moja duša je žalostna do smrti . . .* Vodi Kristusa pred Kajfeža, pred Pilata, pred rablje, nam ga slika bičanega, krvavi pot potečega, s sramotnim plaščem in porogljivim žezlom, težak križ nosečega na goro Kalvarijo in Marijo poleg. Žalostni del rožnega venca nam pove, kako Kristusa na križ pribijajo, kako ga zasramujejo, kako ga prebadajo in kako on, viseč med nebom in zemljo, milo stoče: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil? . . .*

Kristjan! Žalost je tudi tvoje življenje. Žalosten si, če ti umrje oče, mati, brat ali sestra, žalosten, če imaš nesrečo pri živini, žalosten nad ponesrečeno kupčijo, žalosten na pogorišču, žalosten, če ti je toča polje pobila, strupena rosa vinograd poparila, žalosten si, če te ljudje obrečejo, če se ti otroci slabo ravnajo, če imaš bolezen v hiši, žalosten, če ti smrt trka na duri . . .

Toda tolaži se z Jezusom in Marijo. *Če bomo s Kristusom trpeli, bomo tudi s Kristusom kraljevali . . .* „Vse trpljenje tega sveta se niti primerjati ne da s prihodnjo častjo, ki bo nad nami razodeta.“ Mariji je sedmeri meč presunil srce.

Pa kako prenašaš svoje križe, krščanska žena? Z nevoljo prenašaš težave, jeziš svojega moža, na Marijo pa kar pozabiš! Vzemi ključ do nebeških vrat, moli rožni venec, premišljuj žalostni del rožnega venca, čuti, trpi, vstrajaj z Jezusom in Marijo! — In ti, krščanski mož! S čim tolažiš svojo ženo? S kletvino. Kako tolažiš svojo jezo? S pijačo. Kako potrpljenje imaš s svojimi otroki in posli? Nikako. Kaj se ne spomniš nikoli na trpečega svojega Odrešenika? Vzemi v roko rožni venec, moli ga, premišljuj žalostni del rožnega venca, zlasti med sv. mašo, pa boš imel vedno v roki ključ do nebeških vrat.

3. Častitljivi del rožnega venca nam predočuje Kristusa in Marijo v slavi. Kristus je premagal smrt in pekel, vstal je od mrtvih s častitljivim telesom, šel je v nebesa, apostolom poslal sv. Duha, Marijo je vzel v nebesa in jo poveličal.

Poveličan bodeš tudi ti, kristjan! ako veselje in žalost prav deliš. Poveličan bodeš, ako z Marijo moliš veseli in žalostni del rožnega venca.

Pravični se bodo svetili kakor solnce . . . Oko človeško ni videlo, uho ne slišalo in srce ne čutilo tega, kar je Bog obljubil . . .

Zato moli, kristjan! častitljivi del rožnega venca, premišljuj Kristusa v njegovi slavi in Marijo v njenem poveličanju. Tudi ti bodeš poveličan, ko se konča tek tvojega pozemeljskega življenja, ob sodnjem dnevu bode vstalo tvoje telo poveličano, izpremenjeno, podobno duhovnemu telesu Kristusovemu, in boš sprejet v sveta nebesa, v družbo nebeških duhov ob Kraljici svetnikov, da zreš Boga od obličja do obličja. Amen.

P. Bohinjec.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

Nebeška ženitnina na zemlji.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je napravil ženitnino svojemu sinu.

Mat. 22, 2.

Kralj, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu, je nebeški Oče. Sin njegov pa je Jezus Kristus, kateremu je ta Oče napravil ženitnino. Njegova nevesta je sv. Cerkev, in ženitvanjska pojedina, to so vse tiste milosti, katere je seboj prinesel iz nebes na svet. Poglejte, koliko poslancev je poslal kralj, ki so šli svatov iskat. Najprej so bili p r e r o k i, ki so kazali na Betlehem,

poslušajte petje angelov, ki kličejo k hlevu betlehenskemu vse tiste, ki so dobre volje; poglejte modre iz jutrove dežele, ki prinašajo zlata, mire in kadila nebeškemu ženinu v dar. Poslušajte sv. Janeza Krstnika, kako se trudi, da bi svatov privabil za tistega, katerega narodi pričakujejo. O srečni Izrael, moremo reči, srečno ljudstvo, ki je bilo prvo povabljeno, da bi postalo ljudstvo Odrešenikovo! Toda to ljudstvo ni prišlo, in zakaj ne? Zato, ker ni hotelo! Ali ni tožil sam naš Zveličar: „O Jeruzalem, Jeruzalem, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbere koklja svoja piščeta pod peroti, toda ti nisi hotel! Kralj, nebeški Oče, pošlje novih poslanev — pošlje: učence, apostole in — ženina samega Jezusa Kristusa. Toda vse zastonj: Judje jih zaničujejo, mučijo in pomoré. Tedaj ni ostalo nebeškemu Očetu ničesar družega, kakor poslati poslanca do družih ljudi, do poganov. Tako so oznanovali apostoli sveti evangelij vsem narodom, in tako je sveta vera tudi k nam prišla. Molčim o tem, kako se širi še dandanes sveta vera, kako najdejo božji namestniki sedaj gorka, sedaj mrzla srca, ampak govoriti hočem o ženitovanjski pojedini našega nebeškega ženina, o pojedini, katera se nam pripravlja slednjo nedeljo in praznik tukaj v domači cerkvi. Premišljujmo 1.) pojedino samo, 2.) tiste, ki k pojedini ne pridejo, 3.) tiste, ki k tej pojedini v resnici pridejo.

1. Ženitovanje! Že ta beseda sama pomeni, da je čas, v katerem se ženitovanje vrši, izvanreden, da je ta čas vzvišen, svet čas za tiste, ki ženitovanje praznujejo. Tak svet čas je tudi tisti, ob katerem se vrši ženitovanjska pojedina v cerkvi. 1) Že pri cerkvenih vratih začnete okušati del te ženitovanjske pojedine. Stari Grki so mislili, da teče na pragu družega sveta neka reka, po imenu Lete. Kdorkoli je pokusil le eno kapljico te reke, ta je pozabil na vse poprejšnje življenje, na vse trpljenje in skrbi. Poglejte, tudi na pragu cerkvenih vrat je škropilni kamen postavljen z blagoslovljeno vodo, da v njo pomočite svoj prst ter se prekrizate. Tudi tam naj bi vi pozabili na vse, kar je zunaj, pozabili svoje skrbi in težave, tam naj bi potopili vse svoje križe ter se spomnili, da je tukaj svet kraj, da tukaj Bog prebiva. 2) Cerkev je nadalje kraj, kjer se vam pripravlja pojedina, namreč božja beseda. Te besede, dragi moji, ste že res veliko slišali in prepričani morate biti, da te to res božja beseda.

O čemur koli se na prižnici govori, vse ima ta namen, da bi vedno bolj spoznavali Boga. Božja beseda je čudoviti studenec. Kakor je tekla voda iz skale v puščavi, tako teče tudi beseda božja iz ust duhovnikovih in ponuja krepčilne pijače vsem tistim, ki iščejo resnice in pravice. Beseda božja je čudovito olje tiste vdove iz Sarepte, olje, ki teče vedno za revne, ki hrepene po krepčilu, za obupajoče, ki iščejo mirú, za trpeče, ki iščejo rešitve. Beseda božja je čudovita pijača, kakor tisto vino pri ženitnini v Kani Galileji, ki se čudovito pomnoži tako, da se na vseh krajih ravno tista božja beseda oznanuje. Glejte, to vse je božja beseda, ki se vam oznanuje! 3) Toda stopite še bližje; kaj je še lepše. kaj svetejše kakor božja beseda? Glejte to je Jezus Kristus, ki prebiva v tabernakeljnu. Pri ženitovanjski pojedini je treba jedi! In katera jed je naši duši koristnejša, ako ne nebeška jed, nebeška hrana! Jezus Kristus sam pravi: *Moje telo je res jed in moja kri je res pijača. — Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.* Glejte, tam, v tabernakeljnu pa je pripravljena ta jed za vse, ki jo hočejo okusiti: ako prejmete to jed, prejmete vse bogastvo sveta, ker prejmete Gospoda sveta in neba.

4. In še več! Tam pri oltarju se ponavlja slednji dan tista daritev, katero je Jezus Kristus na križu opravil. Da, dragi moji, tukaj nam kaže Kristus slednji dan svoje rane, katere je za nas prejel, bolečine, katere je za nas prestal, smrt, katero je za nas pretrpel. Kakor je bilo Njegovo telo povzdignjeno na križu na Kalvariji, tako je povzdignjeno isto Telo njegovo med sveto mašo. In to telo je pripravljeno za vas. Glejte, kako imenitna pojedina! — Toda kjé so pa svatje, ki so povabljeni. Oni niso prisiljeni, oni so samo povabljeni. Kdo jih pa vabi? Vabijo jih starši in prijatelji, vabijo jih zvonovi, vabi jih mašnik, pridigar, vabi jih zapoved sv. Cerkve, vabi jih nebeški ženin sam, ki pravi: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil!* Toda kje so ti svatje?

II. Spomnimo se najprej tistih, ki ne pridejo! 1. Sveti evangelij pravi: *Oni nočejo priti.* Oni še ne povedò ne, zakaj ne pridejo, nič drugega ne, samó ne pridejo ne. O, to so ošabni ljudje tega sveta, ki imajo sami sebe za premodre, kakor da bi se jim zdelo potrebno priti v cerkev ter pokazati, da so tudi kristjani. Oh, kako jih jaz pomilujem pri vsej njihovi modrosti! Ali jim bode vsa njihova slava, bogastvo, učenost, modrost, po-

magala? Kako jih pomilujem! Brez tolažbe, katero morejo prejeti tukaj na tem svetem kraju, brez upanja, brez ljubezni do Boga, ne morejo imeti nikdar pravega mirú! In kakšen zgled dajo svojim bližnjim? O, to so možje brez vere, kakor trst, katerega maje veter, možje brez upanja na večno življenje, ki so podobni satanu, ki je sam pogubljen, pa hoče pogubiti tudi druge. Oni nočejo priti, toda enkrat bo prišel čas, čas, ko ne bodo več povabljeni priti k pojedini, čas, ko bodo priti morali, čas, ko bo treba stopiti pred sodnji stol, čas, ko se ne bo več vprašalo: Ako hočeš ali nočeš priti! — 2. Toda današnji sveti evangelij pripoveduje tudi o drugih svatih, ki ne pridejo. To so tisti, ki pa pravijo, *da nimajo časa*. O dragi poslušalci, kdo bi pa dandanes naštel vse tiste, ki tudi pravijo, da nimajo časa iti v cerkev! Kdo bi naštel vse te tisoče? O dragi moji, če človek izpolnuje dolžnosti svojega stanu, kdo bo to obsojal? Kdo bo grajal kmeta, če pridno dela na polju, kdo bo grajal meščana, če se trudi za svoj vsakdanji kruh, kdo rokodelca, če dela od zore do mraka, kdo umetnika, učenjaka, če se pridno uči, pridno piše! Ti vsi storijo svojo dolžnost. Toda na eno ne smejo pozabiti! Spominjajo naj se, da predno so bili kmetje, rokodelci, meščani, uradniki in učenjaki, najpreje so bili kristjani! Takrat so obljubili sveto ustno obljubo, da bodo služili Bogu!

Telo, za katero se trudijo, bo ležalo v grobu, imetje bodo dobili drugi, gospodarji, katerim služijo, bodo pomrli, in kaj bo iz duše? Kaj smejo pričakovati od Gospoda, kateremu nikdar služili niso. O jaz mislim, da bodo rekli takó, kakor je rekel neki služabnik svojemu kralju. Ko je ta kralj obiskal svojega bolnega služabnika, tedaj mu je rekel, naj si še izprosi kako milost! In umirajoči služabnik je prosil še samo eno uro življenja! Kralj pa je rekel: „Tega pa jaz dati ne morem.“ Tedaj je vzkliknil bolestno služabnik: „Oh, ko bi bil služil Bogu takó kakor kralju, tedaj bi sedaj prejel za plačilo večno življenje!“ — 3. Današnji evangelij nam pa pripoveduje tudi o drugih svatih, ki so pa poslance zaničevali in pomorili! Verjemite mi, dragi moji, da se tudi dandanes božjim poslancem, duhovnikom, ravno tako godi! Ali ni res, da se ravno takrat najraje zabavlja čez vero in duhovnike, kadar so duhovniki sami zraven? Ali še niste slišali sami, kako so se ljudje norca delali iz svete Cerkve in iz svetih zakramentov? Še dandanes je Jezus kamen spodtikljeja. Če so njega kamenjali in zaničevali, zakaj ne bi njegovih

namestnikov? In kaj sledi iz tega? Kralj v današnjem svetem evangeliju je poslal svojo vojsko, ki je mesto pokončala. On je poslal v resnici nesrečo nad jeruzalemsko mesto, v katerem je bil njegov sin umorjen, poslal je kazen nad Rim, ki je apostole pomoril; poslal je kazen nad krivoverce, ki so učili in širili krive nauke; poslal je kazen že nad marsikatero mesto, katero se mu je uprlo; poslal bo na sodnji dan kazen tudi nad tiste, ki dandanes zoper Njega dvigajo svoje roke.

III. Toda obrnimo se proč od tistih, ki k njegovi gostiji v cerkev nočejo priti, obrnimo se raje do tistih, ki radi prihajajo k njegovemu ženitovanju. Kateri so pa tisti ljudje, ki navadno vedno pridejo k njegovemu ženitovanju, ki so navadno vedno v cerkvi? Glejte, to so reveži, to so ljudje iz nizkih, najnižjih stanov. Ne mislite, da jaz mislim take reveže, ki ničesar nimajo, ampak jaz mislim reveže na duhu, ker take blagruje Gospod v osmerih blagrih. To so ubogi na duhu. Jaz trdim, da so ravno ti bogatejši, kakor drugi, ki jih zaničujejo, ker oni imajo pravo modrost življenja. Taki so revni na duhu, ali imajo kaj premoženja ali nič. Če imajo kaj, tedaj imajo to po božji volji; svoje premoženje imajo samo kot sredstvo, da se morejo izveličati. Če pa nimajo ničesar, o čemur bi mogli reči: to je moje, no potem so popolnoma zadovoljni ter se tolažijo s tem, da tudi Kristus ni ničesar imel. Take ljubi posebno nebeški ženin. Če so tudi še tako nizkega stanu, njemu so tem ljubši. To so tudi lahko ljudje v visokih službah in časteh, ki pa vidijo v vsakem beraču svojega brata, ki se ponižajo, kedar se morejo. O če bi bili vi vsi tako revni na duhu, kakor ti, katere sem naštel, potem imate svatovsko oblačilo, o katerem govori današnji sv. evangelij. Bila je navada pri starih narodih, da so dobili svatje tudi lepo oblačilo. Zato se razume, da se je kralj razsrdil, ko je zapazil svata, ki ni imel svatovskega oblačila.

Poglejte, tako oblačilo daje vam nebeški Oče, kolikokrat poslušate kot ubogi v duhu besedo božjo. Tako oblačilo vam daje, kolikorkrat stopite k mizi Gospodovi! O, brez tega svatovskega oblačila ste lahko tukaj v cerkvi, toda na plačilo ne smete računati, od besede božje slišite samo samo besedo, ki je za vas mrtva, srce ostane mrzlo pri tem, in življenje ostane brez sadov. In kar se na oltarju vrši, to je za tistega, ki nima svatovskega oblačila, le neko zunanje golo obnašanje brez vsake koristi za njegovo dušo.

Dragi poslušalci! In takim svatom gotovo vi nočete prištevani biti, posebno k tistim ne, ki k pojedini, ki v cerkev sploh nočejo priti. O pazite, da ne boste samo poklicani, ampak da boste tudi izvoljeni svatje, katerih se veseli nebeški ženin in njegova nevesta, sveta cerkev. Da to dosežete, poslušajte opomin, katerega vam daje apostol narodov v današnjem listu: *Starega človeka slecite in novega oblecite*; oblecite Jezusa Kristusa, da ne boste vi več živeli, ampak da bo Kristus živel v vas. Amen.

Iv. Baloh.

Praznik cerkvenega posvečevanja.

1. Telo kristjanovo je tempelj božji.

Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva?

I. Kor. 3, 16.

Današnja nedelja nas spominja dolžnosti in hvaležnosti do Boga, ki nam je dal tempeljne, cerkve, v katerih Bog sam prebiva, se za nas na altarju daruje; v katerih se je vršilo naše prerojenje v sv. Duhu, kjer še vedno prejemamo darove svetega Duha, kjer se nam neprenehoma oznanuje božja beseda, kjer se nam dele sv. zakramenti.

Današnja nedelja nas spominja svetosti tega kraja, ki je po vseh svojih delih od temelja do vrha posvečen, ki ima v sebi le svete reči, kjer se gode le sveta dejanja.

Če je očak Jakob o kraju, kjer je v sanjah gledal nebeško lestvico, rekel: *Kako strašen je ta kraj! Tukaj ni nič drugega, kakor hiša božja in vrata nebeška*, (Gen. 28, 16, 17); dalje če je Bog sam rekel Mojzesu na gori Horeb: *Ne bližaj se lesem, sezuj svoje čevlje s svojih nog; zakaj mesto, na katerim stojiš, je sveta zemlja!* (Exod. 3, 5,) slednjič iz tega, da je Bog z ozirom na skrinjo zaveze zahteval od ljudstva: *Spoštujte moje svetišče!* (Lev. 26, 2.) — iz vsega tega moremo sklepati, kako imenitna so šele naša svetišča, naše cerkve, kako zelo jih moramo spoštovati in varovati pred vsakim onečiščenjem, če je Bog že sv. kraje in sv. reči v stari zavezi, ki so bile le senca, le predpoda naših cerkva, naših svetišč, tako priporočal v češčenje in posvečevanje svojemu ljudstvu.

Današnja nedelja pa nam pravi, da je na svetu še drugi, svetejši tempelj Gospodov, kakor so tempeljni iz lesa in kamna, zlata in srebra; in ta tempelj je tisti, o katerem pravi sv. Pavel: *Tempelj božji je svet, kar ste vi!* (Kor. 3, 17.) Ta sv. tempelj Gospodov je telo vsakega kristjana, je naše telo.

Danes vam hočem govoriti o svetosti tega tempeljna in o njegovem onečeščenju in pravim: Telo kristjanovo je tempelj božji, zato ga moramo posvečevati.

I. Brezverec ne dela razločka mej človeškim in živalskim telesom: oboje se po njegovih mislih povrača nazaj v prah na večno. Veren kristjan pa ve, da je njegovo telo veliko častitljivejše, kakor živalsko, da veličastnejše, kakor najlepša cerkev sveta, ker je kristjanovo telo tempelj božji.

Duša kristjanova namreč je prebivališče Boga, kakor nas Jezus uči, ko pravi: *Kdor mene ljubi, bo ljubljen od mojega očeta; in jaz ga bom ljubil, in se mu bom samega sebe razodel;* (Jan. 14, 21.) *in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.* (23) Tedaj Bog sam stanuje v naši duši; ako pa je duša prebivališče, takorekoč tabernakelj božji, tedaj moramo telo, v katerem duša stanuje, imenovati tempelj božji. To nas uči sam sv. Pavel v I. listu do Korinčanov: *Ali ne veste, da ste tempelj božji?* (III, 16) in o kristjanovem telesu naravnost pravi: *Ali ne veste, da je vaše telo tempelj sv. Duha?* in potem sklepa: *Častite in nosite Boga v svojem telesu.* (6, 20).

Dolžni smo tedaj spoštovati svoje telo kot tempelj svetega Duha.

Kristjani! povejte mi, jeli izpolnujejo vsi ljudje, ki so krščeni, to dolžnost? Jeli res vsi spoštujejo svoje telo kot tempelj božji? Ali ne ravnajo dostikrat ž njim, posebno nad svojim bližnjim, kot z neumno živino, ter zlorabijo njegovo moč, njegove zmožnosti v najpodlejše namene skoposti, oderuštva, nesramnosti? In vendar je telo tempelj božji, in sicer svet tempelj božji, veliko svetejši, kakor so cerkve, kojih posvečenje danes praznujemo. —

Svet je ta tempelj že po svojem začetku. Bog sam ga je z lastno roko naredil iz takrat še ne preklete zemlje, ga je čudežno izpremenil v meso, kri in kosti in oživil z dihom svojih božjih ust. Svet je tempelj človeškega telesa tudi po svojem namenu: določen je namreč v prebivališče in orodje duše, ki

ž njegovo pomočjo Bogu prinaša češčenje, ter hvalo, službo in zahvato, slavljenje in ljubezen v dar. Sveto je telo tudi vsled svojega posvečenja po sv. zakramentih. V posvečujoči milosti prejme duša nadnaravno življenje; postane deležna božje narave, posinovljenja in dedščine božje. Ker pa je telo tako tesno sklenjeno z dušo, zato se tudi telo udeležuje posvečenja duše n. pr. pri sv. krstu, sv. birmi, sv. poslednjem olju, svetem mašniškem posvečenju prejme duša milost božjo, telo pa mazičenje s sv. oljem.

V gotovem zmislu veljajo tudi o telesu besede sv. Pavla: *Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga.* (1. Kor. 6. 11.) Govori pa sv. apostol na tem mestu o grehih in strasteh, ki se s telesom gode, in od katerih so oprani kristjani v sv. krstu, oziroma v sv. pokori.

Kristjanova duša stopi vsled posvečujoče božje milosti na duhovni način v nekako sorodstvo s Kristusom: vsled svoje tesne zveze z dušo velja ravno to tudi o telesu: Zato pravi sv. apostol Pavel: *Zato nas je veliko eno telo v Kristusu.* (Rim. 12. 5.) *Udje smo njegovega telesa, njegovega mesa in njegovih kosti.* (Efež. 5. 30.) — in: *Ali ne veste, da so vaša telesa udje Kristusovi?* (1. Kor. 6. 15.).

Kako sveta so tedaj naša telesa, ker so udje Kristusa!

Še bolj pa se kaže svetost teh živih udov Kristusovih, ako se ozremo na skrivnost sv. Rešnjega Telesa. V sv. obhajilu se Gospodovo Telo združi z našim. Sv. Krizostom imenuje to združenje Kristusovo zmešanje s človekom, in sv. Ciril pravi: „Kristus nam ne podeluje le samo svoje ljubezni, ampak tudi svojo naravo. Kakor, če se raztopljenemu vosku drug prilije, se oba popolnoma zmešata; ravno tako je tisti, ki meso in kri Gospodovo prejme, ž njim tako zedinjen, da je Kristus v njem in on v Kristusu.“

Pa saj pravi Jezus sam: *Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem;* (Jan 6. 15.) zavoljo tega ima prav sv. Pavel, ko pravi: *Živim, toda ne jaz, ampak Kristus živi v meni!* (Pal. 11. 20) *in tempelj Gospodov je svet, in to ste vi.* (Kor. 3. 17.)

Si moremo li misliti svetejši tempelj, svetejši tabernakelj kakor je telo kristjanovo?

Slednjič ta živi tempelj božji ne vzame konca v p r a h u z e m l j e , kakor vsak drug tempelj, od človeških rok narejen, ampak sv. Pavel uči o njem: *Mrtvi bodo vstali nestrohljivi in mi se bomo izpremenili. Ta strohljivo namreč mora obleči nestrohljivost in to umrljivo mora obleči neumrljivost. Telo bo vstalo — v veličastvu — v moči —, kot duhovno telo.*“ (1. Kor. 15.)

Iz tega tedaj kristjani, sklepajte, da mora telo kristjanovo res sveto biti, ker ne bo ostalo v trohnobi. Iz tega pa moramo sklepati, kako velika hudobija je onečeščevanje telesa, tempeljna sv. Duha, in kako huda kazen čaka tiste, ki ga ne posvečujejo. Po pravici tedaj se grozi sv. Pavel, ko pravi: *Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal.* (1. Kor. 3. 17.)

II. Poglejmo sedaj, kako pa ljudje onečeščujejo ta tempelj božji, svoje telo.

Zidani tempelj božji, cerkev se onečasti, ako bi jo kdo uporabil za p o s v e t n e n a m e n e , za krčmo, prodajalnico, gledišče ali kaj enakega. Tempelj sv. Duha, človeško telo pa se onečasti, ako bi ž njim ravnali z o p e r njegov namen; namen telesa pa je, da služi duši kot orodje, kot pripomoček, s katerim duša more Boga počastiti, njemu služiti: Zoper namen telesa tedaj ravna tisti, ki svoje telo lišpa in zaljša preveč, da bi s tem dopadel svetu, ker s tem služi prevzetnosti, nečimernosti, ker s tem vzbuja pregrešno nagnenje in poželjenje pri drugih. Tempelj iz kamna, cerkev bi onečastil, kdor bi v njej postavil m a l i k a in ga tam po božje molil. Ravno tako pa človek onečasti tempelj božji, svoje telo, ako samega sebe preveč časti, ako si vse dovoli, ako ima sebe za najboljšega, druge za najslabše; tako češčenje samega sebe pa je malikovanje, ker le eden je vreden največje časti, le eden je najboljši, namreč Bog.

Tempelj, z rokami storjen, cerkev, bi oskrunil, kdor bi v njej storil k a k o h u d o b i j o . Tempelj sv. Duha, človeško telo, pa oskruni človek s hudobijo greha, ki ga ali ž njim, ali na njem stori. Naj imenujem le dva: n e z m e r n o s t v p i j a č i i n n e č i s t o s t .

Kaj ta dva storita s tempeljnom sv. Duha, je grozno popisovati. Ta dvojna strast naravnost uničuje božjo podobo v človeku. Poglejte pijanca, je li je kaj božjega na njem? Ali je božja podoba njegov obraz, iz katerega žari nagnjusna žgana pijača, ali preobilo vinskih duhov? Jeli je njegov jezik, jeli so njegove besede količkaj podobne svetosti božjih besed svetega

pisma? Jeli je njegova hoja, cela njegova postava kak posnetek božjega veličastva? Ali ni nasprotno pijanec naravnost zaničevavec človeškega dostojanstva, človeške časti, ki ima svoj izvir v božjem dostojanstvu, v božji časti? Povej mi, pijanec, ali si še človek, ali nisi marveč še slabši kot žival, ki neha piti, kadar si ugasi žejo? ti pa vlivaš v sebe, dokler imaš in moreš?

In nečistost? Poštenemu človeku se mora gabiti, ako pomisli gnjusobo v duši nečistnika, nečistnice. Razdejanje v njuni duši se kaže tudi na zunanje, na njunem telesu. Le pogledjte nečistniku, nečistnici v oko, kako je motno, nemirno, kako ne more prenašati mirnega pogleda iz čistega očesa. Saj je oko zrcalo duše. Njegov obraz, pred grešno navado še jasen, še prikupljiv, je sedaj izpremenjen, neke čudne, nenaravne poteze ga kaze. Njegov jezik je umazan v govorjenju, celo njegovo obnašanje je predrzno, odurno, nečisto.

Tempelj njegovega telesa, po sv. krstu, po sv. zakramentih posvečen, je kraj največje gnjusobe, kraj groznega razdejanja. Nečistnež skruni Kristusa samega: zakaj on valja po blatu duhovno telo Kristusovo, čegar udje so naša telesa. Nečistnež skruni tempelj sv. Duha, vrže sv. Duha čez prag svojega srca in pokliče vanj namestu njega nečiste duhove.

In taka nesramna, brezbožna pošast v človeški podobi si še domišlja, da bo prišla enkrat z angeli častit neskončno svetega Boga? Brez ostre pokore — nikdar! *Ako kdo tempelj božji oskruni, ga bo končal Bog!*

Ako je 50 tisoč nevernih Betzamejcev moralo umreti nasilne smrti samo zato, ker so radovedno ogledovali skrinjo zaveze; ako je kralj Baltazar zgubil kraljestvo in življenje, ker je bil oskrunil sv. posode iz jeruzalemskega tempeljna; ako je kralja Heliodora angel z bičem kaznoval, ker se je kralj hotel polastiti tempeljnovnega zaklada; ako je Gospod Jezus z bičem pregnal kupčevalce in prodajalce iz tempeljna, ki je bil le iz kamna, iz mrtve snovi; kaj bo Bog storil s tistim, ki skruni božji tempelj, svoje telo!

Ljudje božji! pogledjte dandanes po svetu v vsakdanje življenje, pogledjte, kako se skruni tempelj božji, človeško telo z nečistostjo, z nezmernostjo, s prevzetnostjo, z nečimernostjo, s hudobijami, katerim že imena ne vem, ker jih je brez konca in kraja. In kako dolgo bo to trajalo? Ali naj pride zopet vesoljni potop nad sprideni človeški rod?

Ali naj Bog sname mavrico, znamenje svojega usmiljenja in svoje zaveze, z nebeškega oboka? Ali naj jo rajše pusti v znamenje svoje nekdanje jeze pred vesoljnim potopom, v znamenje, da je on še vedno isti Bog, ki je sprideni človeški rod že enkrat ugonobil, in ga more zopet potopiti, če že vsled *svoje obljube* ne več v vodi, pač pa v ognju pogubljenja.

O predragi, da bi vendar danes v praznik posvečevanja cerkva začeli ljudje spoznavati imenitnost in svetost teles, potem pa tudi ravnati, živeti tako, da bi bili enkrat pred Bogom najdeni kot pripravniki kamni za poslopje večnega tempeljna, ki se zida v nebeškem Jeruzalemu. Amen. P. J.

2. Katere dobrote in milosti dobivamo v cerkvah.

(Osnova).

Razveselil sem se tega, kar so mi rekli: V hišo Gospodovo pojdemo.

(Ps. 121, 1.)

Lepo popisuje prerok Hagej veličastvo templja, v katerega pride Mesija. (Hag. 2, 8 - 10). Tudi mi smo zbrani v takem tempelju, v hiši božji. Izveličar si je tukaj izbral svoje bivališče in deli svoje milosti. O teh dobrotah in milostih vam hočem govoriti.

Imejte veliko ljubezen do svoje cerkve. O koliko dobrot dobivajo kristjani v cerkvi! Tukaj ste postali otroci božji, tukaj ste se odpovedali hudču in ste prisegli k zastavi Kristusovi. Semkaj so vas nesli, ko še niste mogli hoditi. Zakaj se je tako mudilo? Zakaj se ni moglo počakati? Da bi kje sv. krsta ne zamudili, ker nikdo, tudi nobeden otrok ne more brez krsta biti izveličan. In kadar zopet ne boste več mogli hoditi, ampak boste legli k večnemu počitku, zopet vas bodo sem prinesli, da opravijo zadnje molitve, da najdete prijaznega sodnika in milostljivo sodbo.

Imejte veliko ljubezen do svoje cerkve!

I. Tukaj dobite milost, da svoje srce lepo belo ohranite. *Pravični bo cvetel kakor palma Kateri so vsajeni v hiši Gospodovi, bodo cveteli v hramih našega Boga še v obilni starosti bodo rastli.* (Ps. 91, 13-15).

Cveteli bodo, ki so radi v cerkvi vsajeni. Ne bodo pa cveteli, ki so drugod radi, v gostilni, i. t. d., kakor bi vsajeni bili, samo v cerkvi ne. Še v starosti bodo rastli. Marija je že bila v prvi mladosti presajena v tempelj, zato se je tako lepo razcvetela, da se sv. Duh čudi: *Vsa lepa si!*

Potem dobi duša tukaj hrano, da more živeti, — v pridigi. Pridiga je tudi del službe božje. V nedeljo si greste po kruh v cerkev za dušo; škoda za vsako besedo, kakor bi na zemljo padla drobtinica. — Presv. Rešnje Telo!

II. Milost gorečnosti. Mlačni smo vsi. Ozdravljenje človeka, ki je imel usušeno roko (Mark. 3, 1—5.). Taki smo, kakor bi imeli usušene roke. Mladeniči, iztegnite roko, zakaj nebeško kraljestvo silo trpi! Dekličiči, iztegnite roko in delajte, da dobite ob večeru plačilo! Vsi delajmo, dokler je dan... Poglejmo svetnike! Koliko se jih je ravno v cerkvi k Bogu obrnilo! (Ratisbonne).

III. Pomoč v nevarnostih: Vihar na morju. (Mark. 4, 35—39). Tako vas obdajajo valovi, ki se vzdigujejo v vašem srcu: grešna poželjivost, — veter je zapeljivost. Včasih vse luknje zadelaš, pa še veter le pride; tako je z zapeljivostjo in hudičem. O pridite v cerkev! Tu je Jezus doma, skrit — in utihnile bodo izkušnje in nastal bo dušni mir!

IV. Tukaj se celijo dušne rane. Nekatere duše so tako smrtno ranjene in ne vedo, kam bi se dejale in kaj bi storile. *Ali ni (v sveti deželi) več zdravnika? Zakaj se tedaj ne zaceli rana moje hčere?* (Jerem. 8, 22.) Jezus sam pravi: *Prišel sem iskat, kar je izgubljenega.* Zdravemu ni treba zdravnika, ampak bolnim ga je treba. V mestu je napisano pri zdravnikih, da zdravijo od 9—12 ure, i. t. d. Jezus je boljši zdravnik: opoldne, opolnoči, zmiraj je pripravljen!

V. Tudi pomoč v posvetnih potrebah. „Ko je Salomon dokončal hišo Gospodovo, se mu je Gospod prikazal in je rekel: Uslišal sem tvojo molitev, in sem si izvolil ta kraj v hišo daritve. Če zaprem nebo, in dež ne gre, in če zapovem kobilici, da objé deželo, in če pošljem kugo med svoje ljudstvo; — če se pa izpreobrne moje ljudstvo, ter me prosi in išče mojega obličja, bom jih jaz uslišal iz nebes ter bom ozdravil njih deželo; tudi bodo moje oči odprte in moja ušesa bodo nastavljena molitvi tistega, kateri na tem mestu moli. (II. Kron. 7, 11—14.)

„Eno sem Gospoda prosil, to ga bom še prosil, da b prebival v Gospodovi hiši vse dni svojega življenja, da bi gledal sladkost Gospodovo in obiskal njegov tempelj.“ (Ps. 26, 4.)
Amen. † Dr. Iv. Križanič. — Priobčil Fr. St.

Enoindvajseta nedelja po binkoštih.

1. Posebna sodba.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci. Mat. 18, 20.

Ravnokar prebrani sv. evangelij nam pripoveduje o računu nekega kralja s svojimi hlapci. *Nebeško kraljestvo*, tako smo slišali, je podobno kralju, ki je hotel delati račun s svojimi hlapci.

Kako strašne misli, predragi, se mi vzbujajo pri tej evangelijski priliki! Vzbuja se mi misel na kralja, ki ima tisoče in tisoče hlapcev in ki bo, kadar bo njegova volja, od vsakega zahteval račun. Vzbuja se mi misel na tisoče in tisoče hlapcev, ki bodo stali pred tem kraljem, kadar jih pokliče, in ki bodo morali dati odgovor, in dušo in telo pretrese misel, kakšen bo račun, ki ga bo zahteval ta kralj, odgovor, ki ga bodo morali dati ti hlapci.

Bog, Gospod nebes in zemlje, je ta kralj, mi ljudje smo njegovi hlapci. On bo enkrat od nas vseh in vsakega zahteval račun; prav kakor je to tirjal evangelski kralj od svojih hlapcev. In mi vsi bomo, kakor hitro nas bo poklical, stali pred njim in morali dati odgovor: kakor hlapci v prebrani priliki.

Da razumete natančneje, čujte, kaj pravi sv. apostol Pavel: *Ljudem je odločeno enkrat umreti in potem je sodba* (Hebr. 9, 27). In v pismu do Rimljanov: *Vsi bomo stali pred sodnim stolom Kristusovim. In vsak izmed nas bo zase dajal odgovor Bogu.*

Sv. pismo govori torej o dvojnem računu, ki ga bomo morali dati mi hlapci svojemu Gospodu, kralju nebes in zemlje. Prvič bo moral dati odgovor vsak posebej ob uri svoje smrti: in to se imenuje posebna sodba. Drugič pa bomo morali ob koncu sveta vsi skupaj stati pred sodnim stolom božjim, ko bo Sin božji sodil ves človeški rod obenem. In to bo splošna ali vesoljna sodba na sodni dan.

Danes hočem govoriti samo o prvi, posebni sodbi. Ko človek umrje, že stoji pred sodnim stolom božjim, že daje račun in je tudi sojen; vse to se zgodi v enem trenutku. Toda strašen mora biti ta trenotek, ko mora hlapec dati natančen račun; hlapec, ki ima polno dolgov in nima s čim plačati, in to pred kraljem, ki je neizprosen.

Utisnimo si torej danes to strašno resnico globoko v srce in premišljujmo, kako grozna bo ta sodba, ker bo

1. treba dati natančen račun;
2. ker se hlapec ne bo mogel izgovarjati in
3. ker kralj ne bo poznal nobene milosti.

I. Prvič, sem dejal, bo račun, ki ga bo Bog po naši smrti zahteval od nas, silno natančen. In zares! Zakaj kralj, ki mu bodo morali dajati odgovor, je vsegavedni Bog, ki pozna bolje nego mi sami vse naše misli in želje, vsako naše dejanje in nehanje, vse stopinje celega življenja.

Na vsakem kraju gledajo Gospodove oči na dobre in na hudobne, pravi Salomon v svojih pregovorih (15, 3). *Gospod pozna vse misli človekove*, pravi David (Ps. 93, 11). In zastonj pravi grešnik: „Tema me obdaja, stene me zakrivajo in nihče za menoj ne pogleduje, koga bi se bal? Pa ne premisli, da Gospodovo oko vse vidi, tudi ne spozna, da so njegove oči veliko svetlejše kakor solnce, da ogledujejo vsa človeška pota in da gledajo ljudem v srca, v najskrivnejše kote“, tako piše modri Sirah.

Kako strašno bo torej stati pred sodnikom, čegar vsegavednosti se ne da nič prikriti, nič zmanjšati, nič pozabiti, izgovoriti, še menj kaj utajiti. Pred njegovimi očmi bomo krivi grehov, ki jih tukaj nismo imeli za grehe; opuščanj, na katera tukaj nismo pazili; pohujšanj, za katera se tukaj nismo zmenili, tujih grehov, ki jih tukaj nismo poznali, lastnih grehov, ki smo jih že zdavnaj pozabili.

Zakaj on zapisuje vse naše grehe s železnim pisalom in ostrim demantom v široko knjigo našega srca, kakor govori sam pri preroku Jeremiju. In sv. Janez je v skrivnem razodanju videl, kako so bili mrtvi iz teh bukev sojeni.

Pač usodepolne bukve! In kako polne bodo naših pregreh, vseh grešnih misli, želja, dejanj in opuščanj. Zato bo pa tudi

težak račun, ostra sodba! In človek, kdo te bo pri sodniku zagovarjal? Nihče. — Se boš li mogel sam opravičiti in izgovoriti?

II. Kralj v sv. evangeliju zahteva račun od svojih hlapcev. Pripeljejo mu enega, ki mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Res, velik dolg, a hlapec ga ne more utajiti, marveč mora priznati, da je zaslužil kazen. In ko da kralj ostro povelje, naj prodajo njega, ženo, otroke in vse, kar ima, se krivični hlapec ne more prav nič izgovarjati!

Predragi! Se bo li marsikomu od nas godilo bolje, kakor temu nesrečnemu hlapcu, ko ga bo kralj nebes in zemlje po smrti poklical na odgovor? Se bo li mogel opravičiti? Ne.

Zato je trepetal pravični Job rekoč: „Zares, ni drugače. Če ima človek z Bogom opraviti, se ne more opravičiti. Zakaj če se hoče z Bogom pravdati, mu ne bo mogel na tisoč eno odgovoriti!“ (Job 9, 2).

Ravno radi tega računa se je tresel bogaboječi David, ki je zaklical: „Ne hodi v sodbo s svojim hlapcem; ker pred tvojim obličjem ni noben živih pravičen.“ (Ps. 142. 2).

In ravno te sodbe se je bal sv. Peter, ki zdihuje v svojem I. pismu: „Če bo pravični komaj izveličan, kje se bo hudobni in grešnik pokazal?“ (I. 4., 18.)

Ako so tedaj bogaboječi, pravični in spokorni možje stare in nove zaveze trepetali in se bali te strašne sodbe božje, češ, da jim ne bo mogoče obstati, kaj naj porečemo mi grešniki, mlačni kristjani? S kako težko butaro bo pač marsikdo prišel na oni svet. In kaj bodo mogli odgovoriti, ko jim bo ostri večni Sodnik pričel očitati grehe, ki jih niso imeli nikdar za grehe, pa bi jih bili vendar morali imeti; grehe, ki se jih iz lahkomišljenosti niso nikdar izpovedovali; grehe, ki so se jih sicer izpovedovali, pa jim niso bili odpuščeni, ker niso imeli pravega kesanja in ne trdnega sklepa, da se bodo poboljšali; kaj bodo odgovorili, ko jim bo bral grehe stare navade, grehe pohujšanja, grehe opuščanja, tuje grehe, grehe zoper dolžnosti svojega stanu, za katere se le malokdo meni, grehe opravljanja in obrekovanja, katerih skoro nihče ne prekliče in storjene škode ne popravi; grehe v mislih, željah, besedah, dejanju itd.

Da, takrat bomo morali, kakor hlapec v današnjem svetem evangeliju priznati, da smo dolžni svojemu Gospodu desettisoč talentov. On pa bo dejal: *Hudobni hlapec! Iz tvojih ust te sodim!*

Pač žalosten trenotek, ko bo obsodila človeka lastna vest, očitna krivda, lastna izpoved in nazadnje še Sodnik, ki v svoji sodbi ne bo poznal nobene milosti, ki bo neizprosena.

III. V svetem evangeliju je zahteval kralj račun od svojega hlapca. — Ali hlapec se ni izkazal hvaležnega gospodu za to veliko milost, marveč se je takoj vnovič pregrešil zoper njega. Tedaj pa je gospod izgubil potrpljenje; ne pozna več usmiljenja, neizprosena je in hlapca izroči rabeljnom. *Ravno tako*, pravi nebeški Izveličar, *bo tudi nebeški Oče storil z ljudmi.*

Tukaj, predragi, vidimo dvojno sodbo: V prvi se da kralj preprositi, v drugi ne.

Tudi za nas grešnike je dvojna sodba; prva v življenju, druga po smrti; prva v zakramentu sv. pokore, druga pred sodnim stolom božjim. V prvi se da Bog preprositi in omečiti, v drugi ne več. — Ako smrtno grešimo, tedaj izreče Bog v istem trenutku nad nami obsodbo večnega pogubljenja. Toda če priznamo svoj greh in ga obžalujemo, ako pademo v zakramentu sv. pokore na kolena in kličemo s skesanim Davidom: *Usmili se me, o Bog, po svoji veliki milosti in po obilnosti svojega usmiljenja izbriši mojo hudobijo.* Usmili se me radi krvi svojega Sina Jezusa Kristusa! Potrpi z menoj, vse ti bom povrnil, tedaj se nas Bog usmili in nam odpusti ves dolg: naj bo tudi desetisoč talentov, to se pravi: naj bo grehov še toliko in naj so še tako veliki. On prekliče svojo izrečeno sodbo in nas spusti v miru kakor kralj svojega hlapca v današnjem sv. evangeliju.

V tej prvi sodbi se torej Bog da preprositi, a v drugi je neizprosena; tam ne pozna ne milosti, ne usmiljenja. Čas milost in usmiljenja je potekel z življenjem in s smrtjo je nastopil čas neskončno ostre pravice božje, in kakršni pridemo takrat pred obličje božje, take nas sodi in obsodi.

„Takrat bo zastoj vsaka pokora“, pravi sv. Avguštin. „Pred sodbo se ta sodnik da omečiti, v sodbi pa ne več“, pravi sveti papež Gregorij. „Ob oni uri ne bo več čas usmiljenja, marveč sodbe“, piše sv. Bernard, in sv. Damijan pravi: „Pri tem računu Sodnik ne bo poznal nobenega usmiljenja.“ In tako bo kralji nebes in zemlje klical s prerokom Ecehijelom grešnikom strašne besede: *Kakor resnično živim, ker si moje svetišče z grehi ognjusil, te bom pokončal in moje oko ti ne bo prizaneslo in ne bom se te usmilil.*

In tedaj bo razsrjeni gospod grešnika, kakor hlapca v sv. evangelija dal rabeljnom, dokler ne poplača vsega dolga. *Poberi se, prokleti*, tako bo govoril, *v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom.* (Mat. 25. 41.)

Strašna sodba! Neizprosen sodnik! Nesrečni grešnik!

Vse to, kar smo sedaj premišljevali, nas mora presuniti z nekim sv. strahom. O vsaki misli, o vsaki želji, o vsakem dejanju in opuščenju bo treba dati odgovor. In mi to vemo; vemo, da bo račun silno natančen ob uri naše smrti, toda zakaj ni vse naše življenje skrbna priprava na sodbo? Vemo dalje, da se ne bomo mogli prav nič izgovarjati, toda ali si prizadevamo, da bi živeli po božjih in cerkvenih zapovedih vsaj tako, da bomo mogli reči, da smo storili, kar je bilo mogoče? In ko vemo, da bo sodnik neizprosen, zakaj ne rabimo časa svojega življenja, časa usmiljenja in milosti tako, da bi zaslužili milostnega sodnika?

In če premislimo nazadnje še to: da nam sam božji Izveličar pravi, naj bomo vedno pripravljeni, ker bo prišel ob uri, ki je ne vemo, kakor tat po noči in ko od časa do časa sami vidimo in slišimo, kako je ta ali oni umrl naglo neprevidene smrti, brez sv. zakramentov, brez priprave, o zakaj nismo vedno pripravljeni na to sodbo? In zato gorje tistemu, ki ga bo takrat kralj dobil zelo zelo zadolženega, kakor hlapca v današnjem sv. evangeliju! In ne bo več milosti, ne odpuščanja, ne usmiljenja, marveč dal ga bo rabeljnom, peklenskim satanom, pahnil ga bo v večni ogenj. In te večne nesreče nas obvaruj neskončno usmiljeni Bog! Amen.

† Ant. Lombar.

2. Homilija.

Primate za božje orožje, da se bote mogli braniti ob hudem dnevu.

Efež. 6, 13.

Zadnjo nedeljo ste slišali v berilu, da dobro porabimo čas svojega zveličanja, *ker dnevi so hudi* t. j. dnevi sedanjega življenja so hudi, zavoljo mnogo nevarnosti in skušnjav, ki nas ovirajo v izpolnovanju čednosti, in nas vabijo v greh. Danes pa nas sv. Pavel opozarja na sredstva, ki naj jih v dušnih nevarnostih in skušnjavah rabimo. Dobro je vedel sv. apostol, da je človek sam preslab, da bi iz lastne moči zmagal v duhovnem boju, *zakaj ni se nam vojskovati le zoper meso in kri, ampak*

zoper poglavarstva in oblasti, to je zoper hudobnega duha samega. To je vedel sv. Pavel, zato nam kliče: *Oblecite božje orožje, da bote mogli obstati pred zalezovanjem hudobnega duha*. Potem nam dalje razlaga, kaj je in kako je to božje orožje. Da bomo imeli korist od božje besede, poiščimo si nauke današnjega berila.

Vojsko imenuje pobožni Job človeško življenje na zemlji (7, 1.). Če pa je življenje duhovna vojska, smo mi duhovni vojaki; vojaka v pravem pomenu pa se mora imenovati le tisti, ki je v vojnih rečeh izurjen. Vojaški novinec še ni pravi vojak, ni za vojsko še sposoben, saj ga še iz vojašnice ne puste, ker se ne zna obnašati. Ravno taka je z nami duhovnimi vojaki. Tudi mi se moramo za duhovno vojsko izvežbati. Zato pravi sv. Pavel: *Bratje, bodite močni v Gospodu*. Vojak naj bo še tako telesno močan, če pa se zanaša samo na svojo moč in se ne zmenji za določbe svojega gospoda, vrhovnega poveljnika, tak vojak ni za rabo, ampak je le v škodo sebi in drugim. Kristjan, duhovni vojak, ki zaupa le v svojo moč, zanemarja pa božje zapovedi, t. j. kristjan, ki pravi, da lahko pošteno, krščansko živi, ne da bi se zmenil in natančno izpolnoval božje in cerkvene zapovedi, tak kristjan ni veliko vreden, ni za rabo, ampak je res le v škodo sebi in drugim z zanikarnim, mlačnim življenjem. Kristjan, ki ne moli, ki ne prejema sv. zakramentov, ki tedaj s svojim Gospodom ni združen, ni enega duha, je slab vojak, ki omaga hitro v boju s hudim poželjenjem in hudobnim duhom. *Zakaj ni se nam vojskovati (le) zoper meso in kri*, t. j. niso nam v spodtiko in dušno nevarnost le sprideni ljudje, ampak veliko hujšega sovražnika svoje duše imamo v *gospodovalcih tega temnega sveta*, ki jih je apostol tudi imenuje *poglarstva in oblasti*. To so hudobni duhovi.

Gospod Izveličar sam imenuje hudiča *poglarja tega sveta*, (Jan. 12, 31; 14, 30). Po Adamovem grehu se je v stvarjenju vse obrnilo na slabše. Ne samo le telo je odpovedalo duhu pokorščino, tudi narava se je uprla človeku, ki je bil do greha po božjem določilu njen gospodar. In kakor človek sam, tako je tudi vse stvarstvo prešlo v oblast hudobnega duha, kakor beremo v listu sv. Pavla do Rimljanov (8, 19—22). Hudobni duh je poglar, *gospodovalec temnega sveta*, t. j. v temoti nevere in spridenosti tavajočega sveta; ker pa je njegov gospodar, ima

tudi moč in oblast nad njim, ki mu jo je sicer Kristus strl s svojim odrešenjem, vendar pa ne še popolnoma odvezel, ker je hotel, naj bi si ljudje v boju s hudobnim duhom pridobili zmago in plačilo, ne pa je dobili samo zastonj. Sv. Avguštín pravi v tem zmyslu: „Bog te je ustvaril brez tebe, zveličal pa te ne bo brez tebe.“ — Hudobni duh tedaj to svojo, v primeri s prejšnjo, zelo malo moč in oblast, uporablja tem skrbneje, da nas napada in vabi v greh na vse mogoče načine, znotraj v našem srcu po hudem nagnjenju, zunaj po spridenem svetu. Zoper hudobne duhove tedaj, ki prebivajo v našem „podnebnju“, to je, ki so vedno v naši bližini, vedno pripravljeni nas napasti, se nam je treba boriti.

Ubraniť bi se jim ne mogli, ako bi ne imeli tem duhovnim sovražnikom in duhovni vojski primerneга orožja: to je božje orožje, duhovne orožje. *Primité božje orožje, da se bote mogli braniti ob hudem dnevu ob času skušnjav.*

Katero je to božje orožje, razlaga sv. Pavel v naslednjih vrstah. Písal je ta list sv. apostol, priklenjen pò tedanji jetniški šegi k rimskemu vojaku, čuvaju. To mu je bilo v povod, da je duhovno orožje primerjal orožju stražnika. Ta je imel pas, na katerem je visel meč, potem prsni oklep, čevlje na nogah in ne opank, kakor so jih Rimljani nosili doma v mirnem času, potem ščit in čelado. Vsej tej opravi daje sv. Pavel duhovni pomen.

Stojte tedaj, opasani okoli svojih ledij z resnico. Najslabši del človekovega telesa, ki se najložeje rani, so ledje, pas pa jih utrjuje in brani škode. Pas duhovnega orožja je pò besedah sv. Pavla resnica, t. j. zvestoba v obljubah, resničnost v besedi in djanju, v govorjenju in življenju. Kakor je laž lastnija in bistvo hudičevó (Jan. 8, 44.), tako je resnica bistvo božje, lastnost božja.

Neskončno resnični Bog, Jezus Kristus, je pa premagal očeta laži in tudi nam pokazal, kako se branimo napadov lažnjivca od začetka, namreč z resničnostjo v življenju, pred vsem z *resnično voljo*, vse in vselej storiti kar Bog zapoveduje. Pásu resnice manjka tedaj tistemu, ki v domačem življenju pošteno živi, v javnem življenju pa se boji pokazati svoje versko prepričanje, ter iz svetnih ozirov potegne z *nevernimi ljudmi*. Tak človek ni opasan okoli svojih ledij z resnico, ampak je hinavec, ki se ne bo mogel dolgo braniti hudobnega duha; naš

Bog nas hoče popolnoma za se imeti, ter ne mara za polovičarstvo, zato odtegne svojo milost takemu polovičarskemu kristjanu.

Pa s tedaj pomeni resničnost v življenju: oklep pa pravico: prsi, ki pokrivajo srce, so si vojaki zavarovali z oklepom iz trdne snovi, železa, bronu. Duhovni oklep kristjana mora biti trdna, neomahljiva pravičnost do Boga in do bližnjega, ki se kaže v izpolnovanju vseh dolžnosti, ki jih imamo do nju. Pravičnost je dobro orožje zoper hudobnega duha, ki ve, da kdor je pravičen, da vsakemu svoje, Bogu dolžno čast, bližnjemu pa, kar je njegovega. Hudič ve, da bi bila zemlja brlog zveri, ako bi večina ljudi ne imela tega čuta pravičnosti. Zato odvrta ljudi od pravičnosti. Zavarujmo se tedaj proti hudobnemu duhu z oklepom pravičnosti, dajmo vsakemu svoje, Bogu dolžno čast, bližnjemu pa ne kratimo, kar je njegovega.

Dalje pravi sv. Pavel: *In obuti na nogah v oznanjevanje evangelija miru.* Čevlji pomenijo v tem stavku veselo srčnost, pripravljenost duha, vkljub vsem zadržkom, ki so krščanskemu življenju nasprotni, hoditi po poti sv. evangelija, to je, lepo, krščansko živeti, kar edino more človeku dati pravi, srčni mir in zadovoljnost. Teh-le čevljev pa mnogim kristjanom manjka, ali pa so se jim že začeli trgati. Srčnosti, vztrajnosti, svete brezobzirnosti je malo na svetu. Kaj bodo pa ljudje rekli, če bom zanaprej kazal se odločnega kristjana? To mi bo v škodo, izgubo bom imel pri kupčiji, obrtniji, to so navadni izgovori ljudi, ki so morebiti doma dobri kristjani, zunaj pa se ne upajo pokazati, da so kristjani. To pa se pravi strgane čevlje imeti, taka vera je strgana, malo ali nič vredna: „*Ne morete služiti Bogu in mamonu,*“ je rekel Gospod Izveličar.

Pred vsem pa vzemite v roko škit vere. Poglavitno orožje vojakov v starih časih je bil velik škit, s katerim si je mogel vse telo zavarovati pred nesrečo v boju.

Duhovni škit kristjana je vera. Kakor rimskemu vojaku vse prej imenovano orožje ni nič pomagalo brez škita, tako nas tudi prej imenovane čednosti brez vere ne morejo ubraniti hudobnega duha. Le *trdna vera* v Boga in Kristusa premaga svet, berem pri sv. Janezu (1. 5, 4.). Če človek v veri začne omahovati, pripravlja pot hudiču (2. Kor. 11, 3) in če jo čisto izgubi, je tudi sam izgubljen. Le poglejte jih, kako žive tisti, ki nimajo nobene vere, grdo, sprideno; *ognjenih puščic hudobnega duha,*

t. j. svojih strasti ne morejo pogasiti, manjka jim verskega prepričanja, da je hudim strastem služiti greh. Zato se ne premagujejo, hudič jih ima za sužnje. Nam pa vera pravi, da je Bog neskončno svet, povsod pričujoč in neskončno pravičen, ki po svoji svetosti zahteva od svojih stvari tudi svetost, ki ve za vse dobro in hudo v človeku, ki ga pa bo tudi po tem pravično sodil. In to naše *versko prepričanje* nam služi kot škit, da se varujemo ognjenih puščic hudobnega duha, zatiramo strasti in se ustavljamo zunanjemu zapeljevanju. Ta škit varujmo, da ga ne napravimo; prosimo Boga pogostokrat za milost trdne vere, storimo pa se je vredne z izpolnovanjem tega, kar nas uči sv. vera. Saj ne bo zastoj. Kadar nam je težko izpolniti kaj, kar zahteva od nas sv. vera, denimo si na glavo *čelado izveličanja*.

Vzemite čelado izveličanja.

Čelada brani vojaku glavo. Duhovna čelada kristjana — je izveličanje ali kakor sv. Pavel pravi v I. listu do Tesaloničanov (5, 8.) *upanje zveličanja*. Krščansko upanje namreč ohranjuje človeka pri vseh težavah verskega življenja stanovitnega: Kristjan ve, da se *trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s častjo, ki bo nad nami razodeta*. To ga bodri, to ga osrčuje, da se ne da premagati sovražniku, ki mu v srcu, ali pa po svojih služabnikih, spridenih ljudeh, pravi: kaj boš to veroval, čemu živiš tako puščavniško, uživaj, samo enkrat si na svetu. Vse to in enako podpihovanje ga ne omaje v dobrem, ker je zoper take napade hudobnega duha zavarovan z čelado, z upanjem izveličanja.

Vzemite (pa tudi) *meč duha* (duhovni meč), *kar je božja beseda*, pravi slednjič sv. Pavel. Kako, zakaj imenuje sv. Pavel *božjo besedo* duhovni meč, s katerim se branimo v boju s hudobnim duhom? Kaj razumemo v tem stavku pod *božjo besedo*? Božja beseda je tukaj to, kar izreki sv. pisma, zdihljeji, molitvice, ki dajejo kristjanu čudovito moč v boju. Ko bojni klic so mu, ki njega samega osrče, sovražnika pa prestrašijo. „*Kedo je kakor Bog?*“ je klical sv. Mihael s tovariši angeli v boju z luciferjem in njegovimi privrženci. Z izreki iz sv. pisma je tudi Jezus sam v puščavi zavrnil izkušnjavca. „*Gospod je moj delež in moja dedščina*“ (ps. 10, 5.) kliče duhovnik, ko stopa preden hudič iz izkušnjavo posvetnosti. „*Moje telo je tempelj svetega Duha,*“ kliče devica v boju za čednosti sv. čistosti in zoper

duha nepokorščine izgovarja otrok besede četrte božje zapovedi: *Spoštuj očeta in mater*. Ne priporoča nam sv. cerkev zastonj, da pridno rabimo pobožne zdihljeje ob vsaki priliki: meč so taki zdihljeji, s katerim se more kristjan uspešno braniti v dušni nevarnosti.

Kot duhovni meč pa služi kristjanu tudi božja beseda, ki jo sliši v pridigah. Vsakdanja izkušnja nas uči, da so najbolj mlačni tisti kristjani, ki niso nikdar in nikjer pri pridigi. Pa saj ni čuda. Krojač, čevljar bi pozabil svoje rokodelstvo, ako bi ga dolgo časa opustil. Pisati se odvadi roka, ki dolgo časa ne dobi peresa v roke. Lepo živeti se odvadi kristjan, ki ne posluša božje besede, ker pozabi, kaj terja vera od njega. Saj se dobe ljudje, ki pravijo, da so kristjani, ne vedo pa, da je krščanska dolžnost k sv. maši hoditi, zakramente prejemati, postiti se o zapovedanih časih. Katekizem so že pozabili, sami ne bero verskih knjig, v cerkvi tudi ne slišijo naukov, po časopisih pa, in še najmanj po protiverskih, se katekizem ne razlaga. Taki kristjani so tedaj izgubili meč božje besede, ni čuda, da jih ima hudič popolnoma v svoji oblasti. Kristjani, k pridigam, h krščanskemu nauku hoditi je dolžnost, ki veže vse tiste, ki po svojem stanu niso in ne morejo biti popolnoma podučeni v krščanski veri. Duhovnik ni dolžan, pridig poslušati, ker sam pridiguje, ali saj sam zadosti bere in ve o verskih rečeh. Vsakega drugega pa veže ta dolžnost, ako nima prilike sam doma podučiti se iz verskih knjig. Bog namreč ga ne bo sodil po tem, koliko je tak kristjan pozabil, ampak kako je ali ni živel po verskih naukih. Kako pa bi človek mogel živeti po njih, če ne ve zanje. Vedeti pa jih mora, zato nosi ime kristjan.

Glejte, predragi, to so nauki, ki jih zajemamo iz današnjega berila. Vojska je človeško življenje, v o j a k i smo kristjani, vojvoda naš je Gospod Jezus Kristus, sovražnik pa je hudič; bojno orožje nam je resnica, pravica, srčnost, vera, upanje in božja beseda.

Ker je bistvo hudobnega duha laž, zato ga moramo pobijati z resnico v vsem svojem življenju, v vseh svojih besedah in vsem djanju. Zraven bodimo pravični, to je zvesti v izpolnovanju svojih dolžnosti do Boga in do bližnjega. Dalje srčno pričajmo svojo vero: ako pa nam vse to napravlja težave zoprnosti, ne pozabimo, da nas čaka izveličanje, ki se ne da

primerjati s trpljenjem sedanjega časa. V tem upanju izveličanja se priporočujmo Bogu za milost stanovitnosti v dobrem s pobožnimi zdihljeji in gorečo molitvijo; zraven tega ne zanemarjajmo poduka v sv. veri.

Tako bomo postali hudobnemu duhu nepremagljivi in močni v Gospodu. Amen. P. J.

Priložnostni govori.

Pridiga za dan vednega češčenja v župniji.*)

*Evangeljski častivci sv. Rešnjega Telesa —
zglede molivcem in častivcem Najsvetejšega zakramenta.*

„Mladeniči in device, stari in mladi naj hvalijo ime Gospodovo.“

Ps. 148, 12.

Vsak večer skozi vse dni celega leta povabi vsled škofove odredbe slovesno zvonjenje po „avemariji“ vernike ene župnije za cel drugi dan molit Jezusa Kristusa, v sv. Rešnjem Telesu očitno izpostavljenega. To je res nekaj silno ganljivega in pomemljivega v naši škofiji. Sinoči so tudi pri nas lepo ubrani glasovi iz visokih lin naznanjali domačinom in sosedom, da je danes tukaj dan vednega češčenja. In jaz vam danes kličem s psalmistom: *Mladeniči in device, stari in mladi naj hvalijo ime Gospodovo Ime Gospodovo*, to je toliko kakor Gospod sam, čegar bistvo je po izreku Marijinem svetost. (Allioli.) *Velike reči mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo ime.* (Luk. 1, 49.) In ta najsvetejši Gospod stoji danes, nevidno obdan od angelov, očitno med nami, nebeški Sin Marije prečiste Device, včlovečena Beseda biva danes v najsvetejšem zakramentu po božji in človeški naravi, z dušo in telesom, s krvjo in z mesom pri nas. Pač moremo zaklicati s sv. Janezom: *Glej! Prebivališče Boga s ljudmi, in prebival bo s njimi. In oni*

*) Govor se da razdeliti v 2 ali tudi več oddelkov ter tudi porabiti za nagovore pri skupni molitvi posameznih stanov.

bodo njegovo ljudstvo in Bog sam, njih Bog, bo s njimi.
(Raz. 21, 3.).

Mladeniči in device, stari in mladi naj hvalijo ime Gospodovo. Današnja hvala gre taistemu Jezusu, o katerem pravi sv. Peter, *da je okoli hodil, deleč dobrote* (Dej. ap. 10, 38.), in sv. Matevž, *da je obhodil vsa mesta in trge in je učil v njih shodnicah. in oznanoval evangelij kraljestva, in je ozdravil vsako bolezen in vsako slabost.* (9, 35.) To javno in skupno češčenje velja tistemu božjemu Srcu, ki je vabilo za vse čase k sebi in okrog sebe tako ljubeznivo z besedami: *Pridite k meni vsi. kateri se trudite. in ste obteženi, in jas vas bom pošivil* (Mat. 11, 28.) In zbirali so se okrog njega mladi in stari, mladeniči in device, možje in žene, da bi ga častili in našli pri njem potrebne pomoči. Ti vsi, ki blage volje nastopajo v sv. evangelijih, so nekako predhodniki in vzorni zastopniki pobožnih častivcev sv. Rešnjega telesa, so v zglede pravim molivcem in častivcem Najsvetejšega v poznejših časih in sedaj. Kateri pa so?

Poglejmo v ta namen v sv. evangelije ter si poiščimo v njih poglobitne zglede molivcem in častivcem svetega Rešnjega Telesa *a) med otroci, b) med mladeniči, c) med devicami, č) med možmi, d) med ženami.*

Češčeno in hveljeno naj vedno bo
Presveto Rešnje Telo!

Dotične evangeljske dogodke morem le kratko posneti.
Začnimo z otroci.

a) Jezus jezdi slovesno v Jeruzalem, množice ga slave; v tempelj prišedši izžene kupce in prodajavce ter ozdravi ondi več slepcev in kruljevih siromakov. Tedaj pravi sv. Matevž: „Ko so pa veliki duhovni in pismarji videli čudeže, katere je delal, in otroke, kateri so v templju vpili, rekoč: Hozana sinu Davidovemu! so se razjezili, in so mu rekli: Slišiš, kaj ti pravijo?“ Jezus jim pritrdi in pohvali otroke, češ, saj je bilo tako že preokovano v stari zavezi. (Mat. 21, 15. 16.) In zares, pravi pobožen razlagavec sv. pisma, ko so otroci v templju poveličevali Kristusa, so s tem osramotili togotne, razkačene sovražnike njegove.

Hozana, slava Sinu Davidovemu, obljubljenemu velikemu kralju iz Davidovega rodu, slava Mesiju, to se ponavlja vselej, kadar dober otrok kleči in moli pred Jezusom v zakramentu

sv. Rešnjega Telesa. Na take bi smeli 12. vrstico 1. poglavja evangelja sv. Janeza obrniti prav dobesedno: *Koliko pa jih ga je sprejelo, dal jim je oblast božjim otrokom biti, njim, kateri verujejo v njegovo ime.* O, da bi pač ti mali častivci sv. Rešnjega Telesa, tudi vedno ostali zares „božji otroci!“

b) Poiščimo drugih častivcev sv. Rešnjega Telesa in sicer med mladeniči v sv. evangelijih.

1. Najdemo jih gotovo nekaj med pastirji pri jaslicah v Betlehemu; saj piše sv. Lukež, da „so hite prišli, in našli Marijo in Jožefa, in dete v jasli položeno.“ (2, 16) Kako so bili veseli, da so mogli videti božje Dete, pové nam spet sv. Lukež pišoč: „In pastirji so se vrnili in Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in videli, kakor jim je bilo povedano.“ (2, 20.) Pastirji pri dobrem Pastirju!

Taisti Jezus je sedaj med nami pod ponižno podobo posvečenega kruha, kakor je bil tedaj v podobi majhnega otroka v Betlehemu, kar pomeni v hiši kruha, a Bog v nepristopni svetlobi od vekomaj do vekomaj. Torej bi morali tudi vi, mladeniči, radi prihajati molit ga ter se veseliti, da morete o njem vedno toliko nebeško lepega slišati pri službi božji. Žalibog, da marsikaterega mladeniča vse bolj veseli, kakor pot k Jezusu v cerkev in božja beseda.

2. Poseben častivec sv. Rešnjega Telesa med mladeniči je bil zdržni sv. Janez Krstnik, in sicer zlasti zavoljo tega, ker je razširjal češčenje njegovo pri Judih. Klical jim je sv. spokornik: „Pripravite pot Gospodov!“ Potem pa jim je naravnost rekel: „Jaz krščujem v vodi, v sredi med vami pa stoji, katerega vi ne poznate; on je, ki za menoj pride, ki je bil pred menoj.“ (Jan. 1, 23. 26. 27.) Ko je drugi dan videl Janez Jezusa k sebi priti, je zaklical: „Glej, Jagnje božje, glej, katero odzame greh svetá.“ Iz Janez je pričeval o Jezusu rekoč: „In jaz sem videl in sem pričeval, da je ta Sin božji.“ (Jan. 1, 29. 34.)

Mladenič, ki moli očitno sv. Rešnje Telo, tudi ravno tako spričuje svojo vero v Sina božjega ter daje s tem drugim vzpodbuden zgled, in o njem, če sicer živi po naukih sv. evangelija, velja beseda njegovega vzornika sv. Janeza Krstnika, ki jo je izrekel pozneje: *Kdor v Sina veruje, ima večno življenje.* (Jan. 3, 36.)

3. Drugi sv. Janez pa je med apostoli Gospodovimi, on, ki je vedno ostal v deviškem stanu ter dočakal visoko starost nad 90 let. Njega je z Jezusovim presv. Srcem vezala prav

posebna ljubezen, in to zlasti zaradi nedolžnosti *učenca ljubezni*. Svojo stanovitno ljubezen in prisrčno češčenje je skazal sv. Janez Jezusu zlasti tedaj, ko ga ni zapustil v njegovem trpljenju, kakor vsi drugi apostoli, ampak ga je spremil celó do križa in pod križ. Svojo vnemo za Gospoda Jezusa je izkazal tudi s tem, da je spisal sv. evangelij o njem zoper krivoverce tedanjih dni, ki so tajili božjo naravo Jezusovo, dalje, da je spisal tri liste, v katerih svari vernike pred spačenim svetom in krivimi učeniki opominjaje jih, naj ostanejo v ljubezni božji. Gospod je preobilno poplačal svojega ljubljenca; pri zadnji večerji mu je smel sloneti na njegovem božjem Srcu, s križa mu je izročil v varstvo svojo Mater in navdajal ga je s posebnimi navodili sv. Duha, ko je pisal poleg že imenovanega tudi „skrivno razodenje“.

Ali ne bi smeli potemtakem reči, da je bil sv. Janez nekako prvi v bratovščini sv. Rešnjega Telesa in Jezusovega presv. Srca? Ti, krščanski mladenič, ga posnemaj v tem, da si dejansko vpisan v obe te dve bratovščini, v katerih se moli in spravno časti Jezus Kristus v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Ti ne znaš veličastno pisati o najsvetejšem zakramentu, pa bi mogel morda z lepim petjem ali ubranim zvonjenjem povelečevati praznike in pobožnosti v čast Gospodu Jezusu, svojemu Bogu in nebeškemu prijatelju.

4. Obširno nam sv. Janez pripoveduje v 9. pogl. svojega evangelija, kako je Jezus ozdravil človeka, od rojstva slepega, recimo mladeniča, ki so mu starši še živeli. Hudobni farizeji so na vse mogoče načine sumničili ta čudež in Jezusa, toda ozdravljenec jih je dobro zavrnil z odločno besedo, da je gotovo „prerok“ ta, ki ga je ravnokar ozdravil. Ko so ga nadalje popraševali, kako je storil čudež, jim je rekel: „Sem vam že povedal, in ste slišali, kaj hočete spet slišati? Ali hočete tudi vi njegovi učenci biti?“ Nato ga pahnejo iz svojega zbirališča in iz svoje občine. K temu pripominja sv. Avguštin: „Spoznaj srčno stanovitnost in močnodušnost ozdravljenega!“ To velja nam vsem, zlasti pa še vam mladeničem, da se ne ustrašite vsake zbadljive besedice zaradi verskega življenja, zaradi očitne molitve, ali Marijine svetinje, ali zavoljo procesij, ampak brez napačnega strahu pred ljudmi, pač pa s pravim božjim strahom v srcu skrbite vedno za čast božjo in za svojo neumrjočo dušo. Ko Jezus tega ozdravljenca nato vpraša: „Veruješ li v Sina božjega?“ — odgovori mu ta: „Gospod! verujem“. In je pokleknil in ga molil. Postal je

Jezusov učenec Da je svojo vero v Sina božjega tako pogumno razodel ter padel na svojá kolena in ga molil, to je najlepše, kar je mogel sv. Janez zapisati o tem mladeniču. Tudi o vas, krščanski mladeniči, se danes ne more izreči nič lepšega, kakor da verujete v edinorojenega Sina božjega v najsvetejšem zakramentu ter ga zato ponižno na kolenih molite skozi celo uro in ga pridete molit še k skupni uri cele župnije.

5. Sv. Lukež nam pripoveduje v 18 pogl. svojega evangelija še o nekem drugem slepcu, namreč o onem, ki je bil doma blizu Jerihe. Ko izve, da gre Jezus iz Nazareta mimo, zavpije: „Jezus, sin Davidov, usmili se me!“ In ko mu branijo, vpije še bolj: „Sin Davidov, usmili se me!“ Jezus pohvali njegovo vero in ga hipoma ozdravi, in ozdravljenec gre za njim in Boga časti.

Sin Davidov, usmili se me! kličejo še dandanes tisočeri bolniki zlasti v Lurdu, in mnogo jih ob blagoslovu z Najsvetejšim pri procesijah vstane hipno ozdravljenih s postelje.

Občudujmo živo vero evangeljskega reveža! Obžalujmo pa tudi ne tolikanj telesne slepce, ampak še mnogo bolj dušne. Pri tem se vprašaj zlasti ti mladenič, če nisi tudi na duši slep, da ne vidiš strašnega prepada, proti kateremu drviš s svojim grešnim življenjem. Zateci se v skesani izpovedi k usmiljenemu Srcu Jezusovemu, kakor evangeljski slepec, in izpregledal boš in Boga častil zaradi odpuščenih grehov.

6. Znamenito je, kako je prišel neki bogat mladenič k Jezusu. Sv. Marka piše: „Kadar je šel Jezus na pot, je pritekel nekdo in je predenj pokleknil ter ga vprašal: „Kaj naj storim, da dosežem večno življenje?“ (10, 17.)

Ta mladenič vas uči ne je poklekovati pred sv. Rešnjim Telesom, ampak tudi z vso spoštljivostjo o njem govoriti. Da se ravno to pri mnogih mladih razposajencih in predrznih ter togotnih pijancih pogreša, ki celó sv. zakramente bogokletno zlorabljajo v svoji govorici, o tem danes, v tem slovesnem trenutku nočem nobene besede več izgubiti.

7. Znana sta vam Cebedejeva sinova, sv. Jakob in sv. Janez, apostola. O njih pripoveduje sv. pismo, da sta ali sama ali po svoji materi Salomi naprosila Jezusa, da bi eden izmed nju sedel na desnici, drugi na levici v njegovem veličastvu t. j., da bi bila deležna najvišje časti za kraljem. Takrat so mnogi menili, da ustanovi Jezus posvetno kraljestvo. Mi pa vemo, da je Jezus prišel ustanovit duhovno kraljestvo, kraljestvo, v katerem naj se

posveté in poveljajo neumrljive duše. Zato bi bilo le želeti, da bi se mladina kar izkušala med seboj, kdo bo prvi v božjem kraljestvu, kdo bo ponižnejši, kdo pokornejši, modrejši, nedolžnejši, krotkejši, svetejši. Za to prosite Jezusa v sv. Rešnjem Telesu zlasti vi mladeniči pa tudi vaše matere!

Častiželjnost Cebedejevih sinov se dá izgovarjati s tem, da sta si štela oba apostola v največjo srečo, biti blizu svojega ljubega Učenika, blizu sv. Rešnjega Telesa. Tu imate mladeniči živ opomin, da se radi bližajte sv. Rešnjemu Telesu, zlasti ko opravljate uro molitve, in bodite sicer v cerkvi ne po skritih kotih in stopnjicah, ampak bolj očitno pri službi božji, da boste tudi deležni sadov sv. maše, blagoslova z Najsvetejšim in naukov Jezusovih.

8. Ali naj vas opozorim še na oba učenca, ki sta šla v Ema v s velikonočno nedeljo proti večeru? Saj veste, kako živ zgled gorečnosti za povelčanega Jezusa, za sv. Rešnje Telo, in za božjo besedo sta razodela tedaj spoznavši ga v lomljenju kruha rekoč; „Ali ni bilo najino srcu goreče v naju, ko je po poti govoril, in nama pisma razlagal?“ (Luk. 24, 31.)

c) Mladeniči in device naj hvalijo ime Gospodovo!

1. Med devicami v sv. evangelijih pač ni mogoče najti odličnejše, kakor je „devic Devica“ in „Kraljica devic“, Marija, ki je bila najimennitnejša, najpobožnejša častivka sv. Rešnjega Telesa, ko je postala tudi Mati edinorojenega Sina božjega. V apostolski veri molimo: „Rojen iz Marije Device“. Spomnim vas torej najprej visoke pesmi Marijine, v kateri poveljuje vzneseni duh ponižne dekle Gospodove vsemogočnega Boga in svojega Zveličarja. Spomnim vas razen včlovečenja tudi rojstva Sina božjega: „In Marija ga je v plenice povila, in položila v jasli.“ (Luk. 2, 7.) Spomnim vas njenega varstva, ko je otela Jezusa pred sovražnim Herodom. Skrbite, krščanska dekleta, tudi ve, da obvarujete, ohranite Jezusa v svojem srcu, njegovo milost po prejetem sv. obhajilu! Ne pripustite pod nobenim pogojem, da bi kak sovražnik zalezal vašo dušo, odkupljeno z Jezusovo rešnjo krvjo!

Peljem vas v duhu v Nazaret, kjer je rasel Jezus Kristus po zunanje in v milosti božji pred očmi prečiste Device. Spomnim vas tudi onih časov po vnebohodu Gospodovem, ko je presv. Devica prejemale sv. Rešnje Telo dan na dan v sv. obhajilu; saj se bere o vernikih prvih časov v dej. ap.: „Bili so pa stanovitni v nauku apostolov, in združeni v lomljenju kruha in v molitvah.“ (21, 42.) Kako lep zgled na prvih kristjanih in posebej na prečisti Devici

Mariji za pobožno molitev in pogostno prejemanje sv. obhajila, kjer se telo in še bolj duša Jezusova najožje združi z nami.

2. Še neke device nam omeni sv. Lukež v svojem evangeliju (p. 10.), kjer zremo, da si je Lazarjeva sestra „Marta dajala s postrežbo veliko opraviti“, ko je prišel Jezus v Belanijo. „In Marta je stregla“ piše o drugi priliki sv. Janez. (12, 2.) Pozneje je izvolila ta skrbna devica samotni kraj na Francoskem, da bi mogla z drugimi bogoljubnimi devicami vred nemoteno delati vse za božjo čast, iz ljubezni do Jezusa in živeti v deviški čistosti.

Ve, dekleta, imate na sv. Marti poseben zgled in opomin, da rade kaj storite v čast sv. Rešnjega Telesa, n. pr. z olepšavo hiše božje s cveticami, z oltarno opravilo, s svečavo; saj se na naših oltarjih daruje in shranjuje taisti Jezus v podobi kruha in vina. Ne bilo bi pred Bogom in Marijo prav, vso pozornost obračati le na svoje telo, cerkev, oltar pa pustiti brez ozaljšave.

Preden je Jezus obudil Lazarja k življenju je izrekla Marta svojo vero v njegovo božjo naravo. Jezus ji namreč reče: „Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v mé veruje, bo živel, akoravno umrje. In kdor koli živi in v mé veruje, ne bo umrl vekomaj. Veruješ to?“ Marta mu odgovori: „Kaj pa da verujem, Gospod! da si ti Kristus, Sin živega Boga, ki si na ta svet prišel!“ (Jan. 11, 27.)

Kakor drugi verniki, boste ve, krščanska dekleta, z večkratno molitvijo in lepim petjem še posebno razodele svojo vero v pravega živega Boga v najsv. zakramentu med nami.

č) Pa hitimo dalje, da vidimo v sv. evangeliju tudi m o ž e , ki so posebno častili sv. Rešnje Telo v človeški podobi na zemlji. In koga naj vam imenujem najprej?

1. Pred vsemi treba pač omeniti sv. J o ž e f a. Saj je bil varih in rednik Jezusa Kristusa, saj je zaradi njega imel prestati toliko mučnih skrbi, preganjanja in iskanja. Molil je vpricho Jezusa in delal zavoljo Jezusa v domači in tuji deželi.

Krščanski možje! Molite tudi vi radi vpricho sv. Rešnjega Telesa in ne ustrašite se zaradi sv. Rešnjega Telesa nobenega truda n. pr. pri današnji molitvi ali pri kaki procesiji ali ko se imate pripraviti za sv. obhajilo.

2. Pomudimo se nekoliko pri treh posebnih vzornikih čaščenja sv. Rešnjega Telesa, pri t r e h M o d r i h z Jutrovega. Po dolgem potovanju „so našli Dete z Marijo, njegovo materjo, ter so preden padli in ga molili, in so odprli svoje zaklade, in mu darovali zlata, kadila in mire.“ (Mat. 2, 11.)

Občudujte tu, krščanski možje, vnemo sv. treh Kraljev za sv. Rešnje Telo, občudujte njihovo vztrajnost in učite se od njih žive vere v ponižnega Jezusa, učite se od njih prave pobožnosti, ko so predenj padli in ga molili, učite se od teh mož dejanske ljubezni, ko so mu najdražje, kar so imeli, darovali kot svojemu nebeškemu Kralju in včlovečenemu Bogu v svesti si, da je itak vse, kar premorejo, le božji dar. Učite se dalje od njih kaj darovati, storiti, pripeljati za prebivališče svojega Boga, sredi med vami bivajočega. Po drugi strani pa ne pozabite tudi nikoli zlasti v javnem življenju tiste odločnosti in neustrašenosti, ki jih je peljala celó pred kralja Heroda, da bi gotovo našli Jezusa.

3. Tudi na Simeona v templu vas opozorim. Vzel je pobožni starček Jezusa v naročje, izrekel o njem, da je *luč v razsvetljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu*. (Luk. 2., 32.) Odslej je gledal z mirno dušo smrti nasproti.

Vi krščanski možje se učite od njega spoštljivo, častljivo govoriti o taistem Jezusu v sv. Rešnjem Telesu, bodisi med seboj, bodisi v svoji družini; tudi večkrat priporočajte sebe in vse sebi izročene Jezusovemu presv. Srcu za srečno zadnjo uro, kakor se obračamo k njemu tudi v litanijah.

4. Izmed apostolov Gospodovih vam stavim tu v zgled zlasti sv. Petra in sv. Tomaža. Ko je Gospod tako obilno blagostovil ribji lov, je padel Simon Peter Jezusu h kolenom rekoč: *Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!* Groza namreč je bila obšla njega in vse, kateri so bili z njim, nad vlakom rib. (Luk. 5., 8., 9.)

Sveta groza mora tudi nas navdajati vpričo sv. Rešnjega Telesa kakor apostole Gospodove; zakaj sv. vera nam pové, da Gospod Jezus Kristus je vsemogočni, neskončno sveti Bog in naš prihodnji Sodnik. Tako svojo vero je izpovedal in pokazal apoštol Tomaž po vstajenju Jezusovem, ko se mu je pokazal s poveličaniami ranami; vzkliknil je pred njim s svetim strahom: *Moj Gospod, in moj Bog!* (Jan. 20., 28.)

In naj tudi tukaj omenim o učenci h Gospodovih takrat, ko so ga videli po morju iti, kakor po suhem. Tedaj, ko je stopil v čoln, „so prišli učenci in so ga molili“, rekoč: *Res, Sin božji si ti!* (Mat. 14., 33.)

5. Dalje nastopi v sv. evangeliju neki kraljič, čegar sin je bolan ležal v Kani. Ko izve, da je Jezus prišel v Galilejo, gre k njemu in ga prosi, naj pride doli, in ozdravi njegovega sinu;

začel je namreč umirati. Jezus poizkusi njegovo vero in ozdravi sina samo s svojo vsemogočno voljo. Iskal je poln zaupanja pomoči pri sv. Rešnjem Telesu in jo tudi našel. Kaj lepo se bere potem o njem, da *je veroval on in vsa njegova hiša, veroval v Jezusa Kristusa, Sina božjega.* (Jan. 4.)

Skrbite pa tudi vi možje in gospodarji ne le pri sebi, ampak kolikor mogoče pri vseh svojih podložnih, da bodo polni sv. vere molili svojega Boga in Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu ter iz vere tudi pravično živeli. — Molite pred svetim Rešnjim Telesom tudi za uboge bolnike, ki ne morejo v cerkev.

6. Pa stotnika iz Kafarnavma vam v zgled trdnega zaupanja in globoke ponižnosti tudi ne smem izpustiti. Saj veste, kako je stopil k Jezusu in ga prosil za svojega mrtvoudnega hlapca in kako je Jezusu razodel svoje trdno vero in upanje, da mu ozdravi hlapca kar od daleč rekoč: *Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho; temveč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.* (Mat. 8., 8.)

Znabiti imaš tudi, krščanski gospodar, mrtvoudnega hlapca ali druge svoje ljudi mrtvoudne na duši, lene za službo božjo, lene za prejem sv. zakramentov pa s smrtnimi grehi obtežene, oh, prosi taistega Jezusa, danes izpostavljenega na tabernakeljnu, naj jih vzdrami, naj jih ozdravi, naj jih njegova milost pelje k izpovednici ter jim v sv. izpovedi odvzame težo grehov.

7. Vzemimo še tistega gobavca med može, ki je izmed deset očiščenih edini prišel Jezusa zahvalit za toliko dobroto. Kaj nam sv. Ludež pove o njem tako posebnega? Čujte! „Eden izmed njih pa, ko je videl, da je očiščen, se je vrnil, in je z velikim glasom Boga častil; in je padel na obraz pred njegove noge, in se mu je zahvalil.“ (17., 15.)

Tako sedaj častiti Jezusa v svetem Rešnjem Telesu niti ne zahteva sv. Cerkev. Da bi le vsak možki namestu, da bi padel na obraz pred izpostavljenim Najsvetejšim, ali pri blagoslovu, ali pri povzdigovanju do končanega zavživanja, vsaj na obeh kolenih klečal, tako častil ter zahvaljeval dobrotljivega Jezusa za vse njegove milosti, zlasti za zakrament sv. Rešnjega Telesa, za sv. mašo in tudi, ker ga je po mašnikovi odvezi že tolikokrat očistil dušnih gob.

8. Kaj lep zgled častivcem sv. Rešnjega Telesa je Jair, starejšina judovske shodnice. Sv. evangelisti nam povedó, da je

prišel k Jezusu, padel k njegovim nogam, ga molil ter močno prosil za svojo ravnokar umrlo hčer.

Ta mož je vsem, zlasti še možem pokazal, kako morajo pred Jezusom ne le ponižno, ampak tudi goreče moliti. Takega prosilca nebeški Izveličar tudi gotovo usliši, kakor je Jaira.

9. Manj znan vam je oče mesečnega, božjastnega mladeniča, ki ga je imel tudi satan v oblasti. Sv. Matevž piše, da je po izpremenjenju Jezusovem na gori Tabor „pristopil k njemu človek, kateri je pred njega na kolena padel“ ter ga prosil za svojega sina, ki ga hudo meče, naj se ga usmili. (17., 14.) S svojo prošnjo je izkazal tudi češčenje sv. Rešnjemu Telesu in bil je uslišan.

10. Dalje: „Bil je mož, Cahej po imenu; in ta je bil višji cestinarjev, in on je bil bogat.“ Ko mu Jezus reče, da hoče danes ostati v njegovi hiši, stopi hitro z drevesa, na katero je bil zlezal, in ga sprejme „z veseljem“ ter obljubi vse stare krivice čveterno popraviti. (Luk. 19)

Veselega obraza in odprtega srca je torej sprejel ta bogati mož Jezusa v svojo hišo. Dandanašnji se večkrat zgodi, da bogatini ali kaki drugi neverni izobraženci nočejo sprejeti nebeškega gosta v svojo hišo, da se branijo biti prevideni s sveto popotnico. Zgodi se pa tudi sicer tu pa tam, da, kadar pride Jezus po mašnikovih rokah v to ali ono hišo, niti vseh domačih ni blizu, ne v hišo, komaj v vežo; zlasti moški si iz neke napačne sramežljivosti dajo takrat kaj radi opraviti kje zunaj doma.

11. Za naš namen naj omenim tudi tistega stotnika, ki je ob Jezusovi smrti pri potresu zaklical: *Resnično, ta je bil Sin božji!* (Mat. 27, 54.) Tako je jasno z drugimi vred pripoznal Kristusa — Sina božjega.

12. Slednjič sta posebna častivca Jezusovega Rešnjega Telesa in njegove presv. Krvi pohvalno imenovati: bogati ud judovskega zbora Jožef Arinatejec in svetovavec velikega zbora Nikodem. Jožef je snel Jezusovo telo s križa, Nikodem je prinesel zmes dišav. „Vzela sta Jezusovo telo, in ga zavila v tančico z dišavami vred.“ (Jan. 19, 40.) Položila sta sv. Rešnje Telo na vrtu v nov v skalo vsekan grob. Seveda sta presveto Telo z globokim spoštovanjem poprej očistila vse Krvi božjega Odrešenika. Koga ne bi ganila ta darežljiva skrbljivost obeh imenitnih mož za sveto Rešnje Telo, pri katerem se tudi v smrti ni ločila božja narava od človeške? In kedaj postane naše srce grob za sv. Rešnje Telo? Ali mar ne pri sv. obhajilu? Glejmo torej, da bode zares tudi

očiščeno v skesani izpovedi ter pripravljeno z dišavami pobožne molitve in svetih čednosti za sprejem sv. Rešnjega Telesa. Po zgledu teh dveh mož, ki sta nesla sv. Rešnje Telo prvič v procesiji v božji grob, bodi vam, možje, ne skrbi, da vsak po svoje pripomorete, da bodo procesije z Najsvetejšim kar največ mogoče sijajne.

d) Kaj pa žene? Tudi ve najdete več vzornic za češčenje sv. Rešnjega Telesa v sv. evangelijih.

1. Marijo, prečisto Mater Jezusovo, sem omenil že poprej kot brezmadežno Devico. Tu vas opozorim samo na prostovoljno pokorščino božje Matere zaradi deteta Jezusa ob obrezovanju in očiščevanju v templju. Stopim z vami tudi na goro Kalvarijo, kjer vidimo Marijo, vso vdano v voljo božjo, stati pod sv. križem poleg svojega božjega Sina, vsega ranjenega, umorjenega, prebodenega, in potem, kakor poprej malo dete, tako sedaj mrtvega držati Jezusa na svojem naročju.

Učite se iz vsega tega, krščanske žene in matere, ubogati zavoljo Boga, v čemur se vam ne zdi vselej ljubo, in spominjate se v svojih bridkih urah telesnih težav in dušnih bolečin Marijinih, ki jih je imela za Jezusa od njegovega rojstva do smrti na križu.

2. Vzamem vam v misli tudi tisto staro, pobožno vdovo Anno, ki je prišla ob uri Jezusovega darovanja v tempelj. O nji nam sporoča sv. Lukež, da „je Gospoda častila in o njem govorila vsem, kateri so čakali Izraelovega odrešenja.“ (2., 38.) Glejte vneto razširjevavko češčenja sv. Rešnjega Telesa, glejte bogoljubno vdovo, kako oznanuje Kristusa — Odrešenika! Ali ni bila to njena najboljša priprava na smrt?

3. Znamenit zgled neomahljivega zaupanja in stanovitne ter ponižne molitve pred Najsvetejšim je kanaanjska žena, sicer iz neverskih krajev Tira in Sidona, toda čisto različna od družih ondotnih prebivavcev. Sv. Marka piše: „Žena, katere hči je imela nečistega duha, je brž, ko je slišala o njem, prišla in mu padla k nogam“ (7., 25.) Prosila ga je za svojo hčer; a ko ni bila precej uslišana, pravi sv. evangelij, da „je prišla in ga molila, rekoč: Gospod, pomagaj mi!“ (Mat. 15., 25.) Pa še ni bila uslišana, in zato je prosila še dalje in še ponižnejše. „Tedaj je Jezus odgovoril in ji rekel: „O žena! velika je tvoja vera. Zgodi se ti, kakor hočeš. In njena hči je bila zdrava od tiste ure.“ (Mat. 15., 28.)

Krščanska mati, žena! Morebiti imaš tudi ti kako tako hčer ali pa sina, ki je hudoben, kot bi bil obseden, ter vdan nečistosti,

pijančevanju, preklinjevanju, je ponočnjak, je razuzdanka tvoja hči. Poklekni s posebnim zaupanjem pred svojega Jezusa v najsv. zakramentu in moli pa prosi ga stanovitno, da te usliši, če je njegova sv. volja, ter reši ubogo dušo tvoje nesrečne hčere, tvojega izgubljenega sina!

4. Posebne častivke sv. Rešnjega Telesa so bile tiste matere, ki so prinesle k Jezusu male otroke, da bi roke na nje položil in molil, kakor nam o tem sporočajo prvi trije evangelisti. Kar je Jezus, dobri Pastir, rekel takrat, velja za vse čase vsem materam, vsem varihom in vsem vzgojiteljem in učiteljem otrôk: *Pustite otročičem k meni priti in nikar jim ne branite; zakaj takih je božje kraljestvo.* (Mark. 10., 14.)

Prav je torej, da tudi šolarji pridejo Jezusa počastit danes semkaj, prav je, da dobre materê že zgodaj začnete svojim malim pripovedovati o ljubem Jezusu in njegovi nebeški Materi, prav je, da jih rade vodite k božjemu grobu, prav in potrebno je, da pazite v cerkvi na nje. Ni pa prav in greh je zoper božjo in cerkveno zapoved, če kateri starši še toliko ne poskrbé za obleko otrokom, nad 6 let starim, da bi redno hodili vsako nedeljo in vsak zapovedani praznik k sv. maši, kjer nam usmiljeni Jezus naklanja milosti svoje odrešilne smrti, ter zaradi nje nebeški Oče prizanaša s kaznimi, in kjer vsako nedeljo in vsak tak praznik stalni dušni pastir po dolžnosti opravlja daritev sv. maše za vse župljane.

5. Več častivk sv. Rešnjega Telesa srečamo na križevelem potu; najprej tiste žene, „katere so jokale in Jezusa milovale.“ (Luk. 23., 27.)

O ženah na gori Kalvariji pa piše sv. Matevž (27., 55.): „Bilo je pa tam od daleč veliko žen, katere so bile za Jezusom prišle od Galileje, in so mu stregle“; med temi je bila Marija Magdalena, in Marija Kleofova in Saloma. Imenovane ženske so šle tudi za pogrebom Jezusovim; „in so grob pogledale, in kako je bilo položeno njegovo telo“, pravi sv. Lukež. (23., 55.) Te žene so še tisti dan zvečer, ko je minulo praznovanje velike sobote, nakupile dišav, da bi šle prvo jutro po soboti, t. j. našo nedeljo, in dokončale maziljenje sv. Jezusovega Telesa v božjem grobu, za kar ni bilo več časa veliki petek zvečer (ali na dan pripravljanja za judovsko veliko soboto.)

Glejte ljubeznipolno skrbljivost pobožnih ženâ za svete Rešnje Telo, glejte njih pogumnost za čiščenje sv. Rešnjega Telesa,

ko so se upale med srdite sovražnike Jezusove celo na goro Kalvarijo, potem pod sv. križ in v nedeljo zjutraj na vse zgoraj k grobu.

Krščanske žene! Kadar treba zaradi božje časti, kadar treba zaradi sv. Rešnjega Telesa, tedaj bodite tudi ve vselej neustrašljive in srčne v besedi in dejanju tako, da boste s svojo versko odločnostjo osramotile še marsikaterega strahopazljivega moškega. Te evangeljske žene tudi vse opominjajo k pridnemu obiskovanju sv. Rešnjega Telesa, pa poleg tega še, naj se iz cerkve, iz bližine našega nebeškega prijatelja po končani službi božji nikomur preveč ne mudi.

6. Ker sem že omenil Marijo Magdaleno, naj še tu povem o tej sv. spokornici, da je že poprej dvakrat mazilila Jezusa in sicer prvič menda v Naimu v hiši Simona farizeja, ne oziraje se na to, da se farizej izpodtika nad tem; drugič šest dni pred njegovim trpljenjem v Betaniji. Prinesla je dragocenega mazila, s katerim mu je mazilila glavo in noge, močila je s solzami njegove noge ter brisala s svojimi lasmi.

Marija Magdalena nam je tu zgled sprave in zadostovanja pred sv. Rešnjim Telesom za lastne in drugih grehe, zlasti za tiste, ki so bili storjeni proti časti sv. Rešnjega Telesa v cerkvi sploh ali pri sv. obhajilu.

Tako ste torej na podlagi sv. evangelijev mogli izpoznati mnogo častivcev sv. Rešnjega Telesa v Jezusovem času, razne starosti, raznega spola in raznega slanu. In kaj naj vam rečem sedaj v sklepu? Ponovim spet besedo psalmistovo: *Mladeniči in device . . .* In plačilo za to? To je zagotovljeno vsem v sv. pismu z besedami: *Oblagodarja vse, ki se bojé Gospoda; majhne z velikimi vred.* (Ps. 13., 21.)

Oblagodari in blagoslôvi torej, vsemogočni Gospod, iz monstrance vse svoje ljudstvo in vsacega posameznika! Blagoslôvi otroke, blagoslovi mladeniče, blagoslovi device, blagoslovi može, blagoslovi žene, blagoslovi vse nedolžne in spokorne, vse za sedaj in za večnost! Amen.

Val. Bernik.

Govor pri blagoslovljenju nove cerkve. *)

Cerkev hiša molitve, hiša daritve in hiša učitve.

Moja hiša je hiša molitve!

Luk. 19. 46.

To je dan, katerega je naredil Gospod; veselimo in radujmo se v njem! (Psl. 117, 23.) Danes je dan, kakršnega ni videla ta fara stoletja, in ga, če ne bo posebne nesreče, stoletja več ne bo! Danes namreč ste dobili Grajani in v posest vzeli novo cerkev. Ravnokar so jo v spremstvu bližnjih in daljnih sosedov blagoslovili ljubljanski prošt, mil. g. prelat dr. Janez Kulavic; posvetit pa jo bodo prišli prihodnje leto gospod knezoškof sam. Da se sme v novi cerkvi opravljati božja služba, je treba, da je vsaj blagoslovljena, kar sme s škofovim dovoljenjem storiti vsak duhovnik; posvetiti in s sv. krizmo maziliti pa jo smejo le škof.

Lani, velikonočni torek, 14. aprila smo slovesno prenesli sv. zakramente iz stare cerkve v bližnje šolsko poslopje — in danes, ravno čez 19 mesecev, na Martinovo nedeljo, na praznični spomin Vašega patrona, pa smo zopet prenesli Jezusa v svetem Rešnjem Telesu iz šotora, kjer je začasno gostoval, v novo cerkev, kjer hoče ostati za naprej vsikdar, da Vam bo od tukaj delil svoje milosti in dobrote.

Po pravici se tedaj danes veselite, grajski farani: vsaj ste dobili mesto stare cerkve popolnoma novo cerkev, mesto majhne prostorno, mesto neprijazne silno prikupljivo in lepo cerkev. Naj že pogledamo novo cerkev od zunaj ali od znotraj, na prvi pogled se vsakemu prikupi; ta nova cerkev je res mojstersko delo, je res stavba, ki bi lahko krasila kako mesto, ki se pa tudi res lepo prilega krasnemu, vsemu svetu znanemu jezeru in staročavnemu blejskemu gradu.

Komu pa se je zahvaliti, da je v primeroma kratkem času iz groblje stare cerkve zrastle na tem prostoru lepa nova cerkev? Vsi mi boste pritrdili, če rečem, da največja zasluga za to gre Vašemu župniku, ki se ni strašil ne dela, ne truda, ni popred odnehal, da je dosegel in dovršil mogočno in častljivo delo in to kljub mnogim zaprekam, ki so se mu stavile tudi tam, kjer jih nihče ne bil pričakoval! Kar se trem njegovim prednikom ni po-

*) V Gradu, dne 13. novembra 1904.

srečilo, to je srečno dognal on. Sami ste bili priča, kako je neumorno delal za blagi namen. Koliko je imel pisarij, koliko skrbi, koliko prečutih noči, koliko posebno potov! Koliko pa je tudi prosil milodarov, na koliko vrat je trkal za pomoč, to je le njemu znano in Bogu. Nobene prilike ni zamudil, če je le kolikanj kazalo, pridobiti kaj za novo cerkev. Zares, on se je popolnoma žrtvoval v ta namen. in kakor sami veste, pri tem si tudi pokvaril svoje oči! Ljubi Bog mu daj zato zopet zdrave oči in trdnega zdravja, da bi veliko let deloval v tej lepi cerkvi in še veliko duhovnih uspehov dosegel. Dokler bo stala ta cerkev, bo vedno združeno z njo častno ime Vašega župnika.

Pri zgradbi te cerkve ima tudi veliko zaslugu stavbeni odbor, in so člani lahko veseli, ki so sodelovali pri tako važni zidavi. Ponosen sme biti stavbeni podjetnik, ki je solidno in hitro izpeljal dano mu nalogo. Veseli pa smete biti posebno Vi farani grajanski in drugi dobrotniki, ki ste tako ali drugače pripomogli, da se je dozidala tako potrebna nova cerkev. Kolikorkrat boste prišli v to cerkev, vsakikrat Vas bo prešinilo veselje, da ste deležni tako velikega dobrega dela. Veseli pa bodo tudi Vaši potomci, katerim ste preskrbeli tako krasen tempelj božji in hvaležni Vam bodo za to, ko Vaših kosti že davno več ne bo!

Prdragi! Današnji prelepi dan pa ne sme miniti, da bi nič duhovne hrane ne dobili. Ampak ravno prva pridiga v novi cerkvi mora biti zelo poučna in taka, da si jo gotovo zapomnite in čez leta in leta še v spominu ohranite! — In glejte: Ker sem imel zadnjo pridigo v stari cerkvi, so mislili Vaš župnik in sosedni gospodje, da naj pa še prvo v novi cerkvi imam, in tako naj bo v božjem imenu, kateremu na čast in Vašemu patronu sv. Martinu hočem danes govoriti o tem:

Da je vsaka cerkev — posebno farna

1. hiša molitve, 2. hiša daritve, 3. hiša učitve.

1. Cerkev — hiša molitve.

Cerkev je hiša molitve, kakor Jezus sam zatrjuje: *Moja hiša je hiša molitve!* Tudi Vaša nova cerkev je zato blagoslovljena in bo zato posvečena, da bodo tu Vaši duhovniki opravljali molitve, in da boste vi sami sem hodili moliti! Ali čemu je treba posebnega kraja za molitev? Ali ni Bog povsod? Ali ne morem tedaj povsod k njemu moliti? Seveda moremo povsod Boga častili in ga tudi moramo; ali gotovo je, da si je Bog posebne

kraje izvolil, kjer hoče biti češčen in hvaljen. V stari zavezi je bil tempelj v Jeruzalemu kraj molitve, kakor je Bog sam govoril Salomonu, ko ga je bil dodelal in posvetil: „Izvolil sem ta kraj v hišo daritve. Če zaprem nebo in dež ne gré, in ukažem kobilici, da obje deželo in pošljem kugo med svoje ljudstvo, se pa izpreobrne to ljudstvo, na katero je poklicano moje ime, ter me prosi in išče mojega obličja in dela pokoro za svoja huda pota: bom ga tudi jaz uslišal z nebes in bom milostljiv njih grehom, ter bom ozdravil njih deželo, tudi bodo moje oči odprte, in moje ušesa nastavljena molitvi tega, ki moli na tem mestu. Zakaj izvolil in posvetil sem to mesto, da je moje ime ondi na večno, in da ostanejo moje oči in moje srce ondi vse dni.“ (2. Kron. 7., 12.—16.) Preljubi! Če je Bog obljubil poslušati in uslišati molitve Izraelcev v tempeljnu stare zaveze, koliko bolj veljajo te besede o naših cerkvah, kjer biva naš Bog bistveno in resnično pod podobo kruha v tabernakeljnu noč in dan. Ali ni to tudi spodbuda in opomin do Vas, da se radi in pogosto sem zatekate v mnogih Vaših potrebah!

Cerkev pa je hiša molitve ne samo za Vas, ampak še veliko bolj za Vaše duhovnike. Duhovniki smo še posebno zato posvečeni in poslani, da molimo za svoje ljudstvo, in da molimo posebno v cerkvi. Že duhovniki stare zaveze so morali v svetem šotoru in pozneje v tempeljnu dan na dan peti psalme in opravljati molitve za Izraelce; posebno kadar jim je pretila kaka nevarnost, ali kadar jih je trla kaka nezgoda.

Tako piše prerok Joel, ko so kobilice ukončale vse setev: *Duhovniki naj plakajo med altarjem in lopo in naj kličejo: Zanesi o Gospod, zanesi svojemu ljudstvu!* — In ko so se Izraelci vojskovali z Ameličani, je Mozes zanje molil na gori. Kadar je roke držal kviško, so Izraelci zmagovali, kadar so mu roke omahovale, so bili premagani! Zato sta mu morala Jozve in Hur podpirati roke, da so končno Izraelci vendar premagali! Poglejte, ljubi grajski farani, kako tolažilno je to za Vas. Ko sami ne boste utegnili iti v cerkev, ko so boste trudili za svoj vsakdanji kruh, ko se boste vojskovali zoper razne izkušnjave, bodo Vaši duhovniki tukaj molili za Vas!

Zares, svet je kraj, kjer moli duhovnik, svet ta kraj, kjer boste molili tudi Vi.

Ker je pa cerkev hiša molitve, blagoslovljen in posvečen kraj, je treba, da se na tem mestu tudi spodobno, spoštljivo in

pobožno obnašate. Bog sam je rekel Mozesu: *Tukaj je svet kraj, sezuj svoje čevlje!* In očak Jakob, ko se je zjutraj zbudil na kraju prikazni, je rekel: *Zares tukaj je hiša božja in vrata nebeška!* Vse to tudi vi pomislite, kolikorkrat boste prišli na ta svet kraj. Sv. Martin, vaš patron, se je na vsem životu tresel, kolikorkrat je stopil ali pokleknil na cerkveni prag. In ko so ga p'rašali, zakaj se tako boji, je odgovoril: Kako bi se ne tresel, če stopim pred živega Boga, ki bo enkrat moj sodnik! Predragi! Posnemajte v tem svojega patrona in ne hodite drugače na ta sv. kraj, kakor s strahom in trepetom. Tukaj se moramo pogovarjati z Bogom, ne z drugimi; tukaj ne smemo pasti nečistih pogledov, ne premišljevati posvetnih skrbi in opravkov – ampak sklenjeni moramo biti z Bogom. Kdor ne misli biti na tem kraju pobožen in spodoben, je bolje, da ga ni blizu!

2. Cerkev — hiša daritve.

Cerkev pa ni samo hiša molitve, temuč še bolj hiša daritve. Cerkev je tisti sveti kraj, kjer se navadno opravlja dan na dan daritev nove zaveze. Ne bom vam razkladal, da je daritev pravi in poglobitni izraz vere. Z darovanjem namreč spoznamo Boga za najvišjega Gospoda, za največjega dobrotnika. Zato najdemo daritve od začetka sveta pri izvoljenem ljudstvu božjem. Seveda, te daritve stare zaveze niso imele prave veljave, ampak le toliko, kolikor so bile predpoda. Kri juncev in kozlov pač ni mogla potolažiti Boga, ampak je le pomenila resnično spravo z Bogom, ki se je zgodila po krvi Sinu Božjega. Zato je tudi Bog po preroku Malahiju tako rek l: *Jaz nimam več dopadajenja nad vami in ne bom nobenih daritev več sprejel iz vaših rok, zakaj od solnčnega vzhoda do zahoda bo veliko moje ime med narodi in na vseh krajih se bo mojemu imenu darovala čista daritev.*

Jezus Kristus, ki je Bog in človek skupaj, on edini je prava in Boga vredna daritev, ker ima le nad njim nebeški Oče dopadajenje! On edini more Boga prav potolažiti, Boga prav prositi, Boga prav častiti. In to dela pri vsaki sveti maši, ko se za nas daruje nebeškemu Očetu. On takorekoč stopi med nas in nebeškega Očeta in ga prosi, da nam prizanaša; edino po tej daritvi zadobimo dar kesanja in vsled tega odpuščanje tudi največjih grehov! In v tem, predragi, vidimo in spoznamo važnost in veljavo svete maše. Po tej daritvi se vedno in vedno očiščujemo, se vedno in vedno z Bogom spravljamo, po tej daritvi se vedno in vedno udeležujemo sadov daritve Jezusove na križu

in po tej daritvi se človeštvo vedno in vedno pripravlja za izveličanje. Iz tega vzroka je katoliška cerkev tudi ukazala, da se vsaki kristjan vsaj vsako nedeljo in zapovedani praznik mora udeležiti daritve sv. maše. In kakor so župniki in njih namestniki dolžni vsako nedeljo in zapovedani praznik darovati sveto mašo za svoje farane, žive in mrtve; tako so tudi farani dolžni udeležiti se te daritve. Zato ni prav, če kdo brez vzroka išče sv. maše drugod, še manj prav pa, če je celo nikjer ne išče. S takim ravnanjem kaže, da mu ni mar izveličanja, in da noče, kolikor je na njem, Bogu dajati dolžne časti in hvale, Boga potolažiti za svoje mnoge pregrehe in prestopke in prositi ga za mnoge svoje dušne in telesne potrebe, kar se vse in najbolj godi prav pri sv. maši.

3. Cerkev — hiša učitve.

Cerkev je končno postavljena za to, da se verni kristjani tu poučujejo v postavi Gospodovi. Tukaj na tem svetem kraju se bo oznanjevala božja beseda. Ne bom danes govoril o moči božje besede in kakšne dobre uspehe ima. Vsaj ste sami že večkrat izkusili in okušali njene blažilne učinke že v stari cerkvi in jih bote skušali brez dvoma tudi v novi. Če bote potrebovali pouka, tukaj ga boste dobili; če boste v dvomih in zmotah, tukaj Vas bodo poučili; če Vas bodo tlačile nezgode, če Vas bo zadel žalost, če Vas bodo napadale izkušnje, če Vas bo obdajal obup — tukaj boste našli v besedi božji tolažbo, mir in veselje! Oh, kdo popiše, koliko se jih je že po besedi božji spreobrnilo, koliko žalostnih src potolažilo, koliko omahljivih potrdilo! Nikar se ne motite! Tukaj je svet kraj, in beseda, ki se bo od tu glasila, ni toliko človeška beseda, ampak beseda božja. Beseda pridigarjeva, pravi sv. Krizostom, sega le do vaših ušes — znotraj pa govori sv. Duh do vaših src. Mi smo le orodje božje; po nas Bog govori, kakor pravi sv. Pavel: *Namesto Boga vas opominjamo; spravite se z Bogom.* Kaj se mi je nekdaj zgodilo, ko sem bil še kaplan? — Neko nedeljo mi pridiga nič prav gladko ni tekla. Z veliko težavo sem govoril in sams sabo sem bil nezadovoljen in v knjigo, kamor sem zapisoval pridige, sem naredil opombo, da je slabo šlo! Ali glejte; precej drugo jutro pride možak k izpovedi in prcsi, da bi smel narediti dolgo izpoved, ker ga je včerajšnja pridiga tako pretresla! Nikoli popred nisem tako čutil svoje ničevnosti, kakor tisto jutro! — Predragi! Ali je treba vabiti in siliti Vas k pridigam ali krščanskim naukom?

— Dobra kristjana gotovo ne. Vsaj to je ravno znamenje dobrega kristjana, da rad posluša božjo besedo. Ubogi trpin, ki cel teden ne sliši kaj božjega, komaj čaka, da pride nedelja ali praznik, da se pri besedi božji zopet poživí, pokrepča in potolaži. — Le slabi v veri, le posvetnjaki in brezbožneži ne marajo za božjo besedo. Zato pa nosijo znamenje pogubljenja na svojem čelu. Jezus sam jih je obsodil, ko je rekel: *Kdor je iz Boga, posluša božjo besedo, zato je vi ne poslušate, ki niste iz Boga!* Zato je pa tudi največi madež krščanskega ljudstva to, da nekateri ne marajo za božjo besedo, da ali nočejo blizu, ali pa če so tudi do cerkve prišli, da notri ne gredo, od pridige zopet odidejo. So se morebiti popred s tem izgovarjali, da ne morejo v cerkev, ker je premajhna — od zdaj tega izgovora ne bo: cerkev je dovolj velika in ima prostora za dve grajski fari. — Če pa kljub temu ne bodo hoteli blizo, če ne bodo hoteli v cerkev in k pridigam, naj vedo, da se beseda božja oznanuje tudi na njih naslov, tudi na njih račun. Ti-le kamni, iz katerih so cerkveni zidovi, jih bodo tožili na sodni dan. Poslušajte, kaj se je zgodilo nekđaj na Angleškem!

Bil je ondi v davnih časih neki slep misijonar, ves navdušen za izveličanje duš. Ker ni videl, pa vendar želel, več duš pridobiti, si je najel dečka, da ga je vodil po deželi. Tudi mu je naročil, da naj mu pove, kje bo več ljudi skupaj, da jim bo pridigoval. Nekega dne gresta v hudi vročini po samotnem potu. Prideta v neko dolino, ki je bila obdana od visokih pečin. Solnce je silno pripekalo. Fantu se ni ljubilo naprej. Rad bi bil počival v senci. Kaj si izmisli? Stopi k misijonarju in pravi: Častitljivi oče, tukaj doli v dolini je veliko ljudi, ki na vas čakajo in bi radi slišali vašo pridigo. V resnici pa ni bilo žive duše. Misijonar ves vesel, da ima priliko sejati seme božje besede, precej začne pridigovati in govori milo in prepričalno, pa zopet ostro in pretresljivo, da bi se moral kamen omečiti! Hudobni deček pa je med tem v senci ležal in se smejal! Ko pa misijonar sklene svoj govor z besedo „amen“ — kar od vseh pečin nazaj odmeva: amen, amen, amen! Deček pa po koncu; mislil je, da so se peči oživile, pade misijonarju k nogam in prosi odpuščanja! Misijonar pa odgovori: Ali nisi slišal, kaj Kristus pravi: „Ako bodo ti molčali, bodo kamni govorili!“

Zares: Ako kdo ne bo hotel poslušati besede božje, tožile ga bodo na sodnji dan te-le stene in kamni, iz katerih so narejene. Za vas vse je narejena ta cerkev — in te stene niso zastonj zidane, ampak, da se med njimi glasi božja beseda, kajti cerkev je tudi hiša učitve!

Za sklep samo še eno prošnjo in eno željo! Prosim vas, predragi, ne pozabite današnje prve pridige; vsaj ni težko zapomniti: samo tri besede: cerkev je hiša molitve, hiša daritve in hiša učitve! Kolikorkrat bote videli to cerkev zunaj, ali kolikorkrat boste sem prišli, ne pozabite, da je to cerkev, hiša molitve, da boste radi prihajali sem molit, in da se boste lepo zadržali v njej. Pomislite, da je vaša cerkev hiša daritve, da bote vsaj vsako nedeljo in zapovedan praznik prišli k daritvi sv. maše in da brez važnega vzroka te dolžnosti nikoli ne boste opustili, vedite slednjič, da je ta cerkev tudi hiša učitve, da bote radi prihitevali sem, učiti se postave Gospodove in spoznavati pot večnega izveličanja! To je moja prošnja!

Želja moja je pa ta: da bi dobri Bog, ki je dal Vam in Vašemu župniku dozidati tako lep tempelj božji, da bi dal tudi milost, da tudi svoja srca pripravite za svet in čistitljiv tempelj božji!

Nova cerkev pa naj Vam bo svet, čistit, zaželjen kraj, kjer boste našli zaklad duhovnih dobrot, in od koder naj se razliva blagoslov božji na lepo grajsko faro. Blagoslov božji razlivaj se na Vas in Vaše družine, na Vaše hiše in poslopja, na Vašo živino in kupčijo, na Vaše njive in travnike — pa ne samo na Vas naj se razliva, ampak tudi na Vaše potomce, in na vse pozne tukajšne rodove in na vse prihodnje čase. Amen. *J. Ažman.*

Nagovori dekliški Marijini družbi.

(Dalje.)

III.

Pa to še ni vse hudo, ki navadno teži nečistnikovo dušo in vest, so še druge hude reči, radi katerih se mu je po pravici bati Boga. Kakošne pa so njegove izpovedi in obhajila? Brez strahu smem trditi, da so, dokler se nečistemu življenju resno ne odpove, in si vse resne sile ne prizadene, pregreho nad seboj zatreti, — večinoma nevredne božjeropne! — Kaj pomaga, če nečistnik pri izpovedi, nekako zavoljo lepšega in da bi sveto spoved opravil, brez resne volje reče: saj se bom popboljšal, če bo mogoče, — potem pa gre k obhajilu! Od izpovednice do altarja morda res ni zopet novega greha storil, ali po sv. obhajilu gre pa zopet med tiste ljudi, v tiste kraje, kjer

je že poprej in večkrat grešil, in zopet je tak, kakor je bil, in to že morda leta in leta . . . in nad takim človekom bi mogel najsvetejši Bog kako dopadajenje imeti? Saj ga še pošteni ljudje nimajo, tudi sam sebe ni vesel! — In to nam še najbolj potrjuje, kako grda, kako ostudna je nečista bolezen, ker se je nečistnik sam sramuje. Vprašam: zakaj si pa ne upa svoje pregrehe očitno storiti? Zakaj pa išče skritih in temnih nočnih kotov, da bi grešil? Zakaj obrudi in se vstraši, če se zapazi v grehu? Zakaj se izkuša tako opravičevati, če ga kdo obdolži tega greha? Zakaj je tako nepokojen, kadar je grešil, ter meni, da vsak človek vé za njegov greh; in če le dva človeka tihoma kaj pregovorita, že misli, da o njem in njegovem grehu govorita. Vse to spričuje, kako grda in velika je ta pregreha pred Bogom, angeli in dobrimi ljudmi!

Hčere Marijine, ako hočete srečno in veselo življenje imeti, srečno umreti, ter res veljati kot Marijine hčere, varujte se nečistosti, in če ste ji že kaj vdale, resno se poboljšajte. Jaz vam ne bom danes vseh pomočkov, vseh dušnih zdravil našteval, ki so vam že sploh znana zoper to bolezen, temuč omenim zopet, kar sem že večkrat, — pustite to, kar je Marijinim hčeram še posebej prepovedano, pustite grešno ponočno govorjenje z malovrednimi zapeljivci, ne hodite na plese in v gostilne! Katere se nočete tacih krajev varovati in ogibati, niste — Marijine hčere, — niste čiste! — Mislite resno na žalostne nasledke, če se vdaste nečistim spletkam, ali če ste v nevarnosti kaj nečistega storiti, na primer takole:

Glej v malo trenutkih bo veselje minulo, in kaj sledi potem? Grizenje vesti, sramota, kesanje, nezadovoljnost, strah, kazen! Če se premagam, kako vesela bom lahko pogledala v nebo, mirna in pokojna bom.

V hudih izkušnjah, v hudih urah zapeljevanja ne pozabite, — kakor sploh nikdar ne, — svoje dobre varihinje matere Marije! Že sama misel in klicanje imena Marijinega vas bo rešila, da greha ne boste storile.

Slavni škof, pokojni Janez Zwerger, je zapisal sledečo izpodbudno dogodbo. Neki človek je šel v tujo hišo s hudobnim namenom greh storiti, Domača hči je bila sama doma; pa kako se prestraši, ko ga vidi priti, in ker tudi spozna, kaj namerava storiti. Preslaba se je čutila, da bi se mogla ubraniti. Tedaj začne na pomoč klicati, ter poslednjič pogumno reče: Precej pojdi

proč od mene, in ne smeš se me dotakniti, meni je ime Marija, in iz spoštovanja do svete Device moraš precej oditi! — In res, ta človek še ni izgubil vse vere in spoštovanja do Marije; na te besede je takoj odšel iz hiše! Pa čujte, kako mu je Marija potem, četudi grešniku, svojo hvaležnost pokazala, kar se je precej spricalo. Neki njegov sovražnik, ki ga je že dolgo zalezoval, ga je opazil iti v hišo, ter si mislil: Sedaj sva pa skupaj; ti se boš nekaj časa v hiši mudil, potem te bom pa vrnivšega iz hiše dobil v pesti, in skupil jo boš, da jo pomniš na veke! — Pa kaj se zgodi? Opazovalec čaka in čaka, kedaj da pride oni iz hiše, pa ga le ni, ni namreč vedel, da je precej odšel. Ko bi pa koj ne bil šel iz hiše, bi bil gotovo umorjen. Pozneje je pa tudi sam zvedel, kaj mu je bilo namenjeno, zahvalil se je Mariji za telesno življenje, pa tudi iz hvaležnosti do nje se je resnično poboljšal! . . .

Dekleta! v nevarnostih kličite tudi ve Marijo, svojo mater, — mater prečisto, — devic Devico, — na pomoč; že samo ime njeno, z zaupanjem na pomoč klicano, je močno dovolj, v beg zapoditi satana in njegove zapeljivce. Amen. *A. Šimenec.*

IV.

V dosedanjih govorih sem vas, Marijine hčere, svail pred nekaterimi dušnimi boleznimi, katere imajo nekako podobnost s telesnimi boleznimi, in vam kazal primerna zdravila, katera rabimo proti njim podobnim telesnim boleznim. Hočem vam tudi danes o neki taki dušni bolezni govoriti, in vam nasvetovati zdravila zoper njo; pravi se ji: *nevoščljivost* ali zavist. —

Nevoščljivost ali zavist do bližnjega se primerja telesni bolezni, ki jo imenujejo kostno gnilobo. Kostna gniloba je huda bolezen. Če se komu začne gnojiti pri kosteh, ali če se kosti same prijemlje gniloba, je silno nevarno, ker je tej bolezni težko priti do živega, ali ji najti pravi vzrok; zunaj na koži ali mesu se že kaj najde, če pa je vzrok ali črv v kosti sami, je pa huda reč! — In tej telesni kostni gnilobi enaka je dušna bolezen; nevoščljivost. Sv. Janez Krizostom pravi: „Hujše kakor molj v volni, ali črv v lesu gloda nevoščljivost kosti in konča pokoj duši“. To zlo je hujše od gnilobe v kosteh. Nevoščljivost gloda srce, črvu enako gloda zdravje, življenje, — je pogubna duši in telesu. Pa kako močno je razširjena ta strast, ta pregreha med ljudmi! — Neki mož mi je nekdaj rekel tele pomenljive besede: Nobenega polena za kurjavo bi ne bilo treba, ko bi nevoščljivost gorela, in bi ž njo mogli kuriti. — Nočem soditi,

če je bil ta mož brez vse nevoščljivosti, temveč prepričan je bil, kakor je res, da je grozno veliko grde nevoščljivosti med ljudmi, ki dela ljudi nesrečne. Glejte že pri otrocih je veliko nevoščljivosti. Če se enemu dá le malo več ali boljšega kruha, če se mu kupi le malo boljša obleka, ali če se ga le nekoliko pohvali pred drugimi, ga že drugi zavidajo, so mu nevoščljivi, kakor to vidimo med Jožefovimi brati. To pa se še vedno zgodi po družinah. Ta nevoščljivost se utegne tudi vtihotapiti med Marijine družbe.

Marijine hčere! Duh ljubezni in edinosti naj bo med vami, in ne dajte prostora nevoščljivosti v svojih srcih. Pomislite le: 1). Kako velik greh je nevoščljivost, ki je iz pekla doma, zakaj ker po *nevoščljivosti hudičevi je prišla smrt na svet*. (Modr. 2. 24.) Ko je namreč hudobni duh videl srečo prvih dveh človekov, ju je zavidal radi tega, in izkušal v greh zapeljati, kar se mu je tudi posrečilo, in tako je prišla smrt na svet. 2). Nevoščljivost je poglavitni greh, ker iz nje izvirajo drugi grehi: sovražstvo do bližnjega, veselje nad nesrečo svojega bližnjega, obrekovanje in zasramovanje družih — in še celo umor! — Iz nevoščljivosti je Kajn ubil svojega brata; iz nevoščljivosti in zavisti so veliki judovski duhovni in farizeji krivično tožili Jezusa, ga Pilatu izdali, ter ga prisilili, da ga je obsodil v smrt in torej storil božji umor!

Kako grda in pogubljiva je nevoščljivost, se vidi tudi iz tega, ker nevoščljivec greši a) zoper Boga; ker se namreč veseli nad tem, kar Boga žali, in žaluje nad tem, česar se Bog veseli. Nevoščljivec greši b) zoper ljubezen do bližnjega, ker ga ne ljubi kakor sebe; kajti vsak želi sam sebi dobro; nevoščljivec pa zavida srečo njemu, in mu želi le hudo. Nevoščljivec greši c) zoper sebe, ker si svojo lastno srečo izpodkopuje, je vedno čemerin in žalosten, nepokojen, nezadovoljen. *Zakaj se jeziš in ti tvoj obraz upada*, je očital Bog Kajnu, in to velja slehernemu nevoščljivcu! Nobena reč tako ne škoduje človeškemu zdravju, kakor jeza in nevoščljivost. To sta dva črva, ki glodata na zdravju človekovem, dokler ga ne uničita. — In kolika škoda pa je še le za dušo! V nebesih ni prostora za nevoščljivost, nevoščljivci spadajo tje, kjer je nevoščljivost doma — v pekel!

Kaj je pa storiti nevoščljivcu, da bo rešen svoje bolezni? Sv. Avguštin priporoča kot pripomoček: Zaduši mater in z njo

bo poginila tudi hči! Kaj pa je mati, korenina — duša nevoščljivosti? — Napačna in neredna ljubezen do samega sebe in premala ljubezen do Boga in bližnjega! — Vaditi se morate a) v resnični ljubezni do Boga. Mislite torej, da vse dobro pride od Boga. Hvalite darovalca tudi v njegovih darovih, naj jih že razsiplje ni tebe ali druge. Išcite povsod le božje časti, — da se le oznanjuje Kristus, da se razširja in utrjuje njegovo kraljestvo, množi izveličanje duš in čednost, — naj se že to godi po komurkoli, da se le zgodi, tega se veselite; nikar pa ne zavidajte tistega, po komur se izvršuje dobro, naj se potem po tebi ali komu drugem, na tem ni nič ležeče, da se le zgodi, da se le čast božja razširja, pa bodite vesele in zadovoljne! Ne išcite svoje časti, svoje ljubezni, temuč božje — in potem bo izginila nevoščljivost iz srca, ali pa prostora ne bo dobila v njem! — — —

b). Prizadevajte si pa tudi za odkritosrčno ljubezen do bližnjega. Če te bode sreča tvojega bližnjega v oči, ali če te hoče veseliti njegova nesreča, misli si takoj: Moj brat je, moja sestra je; sam ali sama sem pri tem zadeta: če se mu dobro godi, tudi meni prav pride, in če njemu kaj manjka manjka tudi meni. Prava ljubezen do bližnjega ni nevoščljiva, ni prevzetna, ni željna svoje časti, ni lakomna, se ne jezi, ne misli nič hudega — — uči sv. apostol (1. kor. 13. 4). Kjer take ljubezni do bližnjega ni, tudi ljubezni do Boga ni, kjer pa je, pa nevoščljivosti ni! Da boste pa proste vsake nevoščljivosti, mislite, kako zelo nas je ljubil Jezus — nas njegove sovražnike — njegove razžalnike! — Svojo drago kri je pretil za nas, da ljubimo tudi mi svoje sobrate: *Novo zapoved vam dam, je klical, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil.* (Jan. 13. 14). — Če se te lotijo nevoščljive izkušnje do bližnjega, se ne mudi pri njih, temveč pri Bogu, da ne bi iz izkušnjav nastal greh, hvali Boga za vse dobro, kar je bližnjemu dal, in delaj si silo, da tudi po vnanjem ne kažeš znamenja kake nevoščljivosti do njega; temveč skazuj se mu — usmiljeno, prijazno, potrpežljivo; tako boš premagala nevoščljivost, da ne bo glodala tvojega srca, temuč da bo božji mir vladal v njem! —

c). Tretji pomoček zoper grdo nevoščljivost je pa pogled in prošnja na Marijo — mater lepe ljubezni. — Rekel sem, da je nevoščljivost podobna kostni gnilobi. Poznal sem nekega do-brega mladeniča, ki je sedaj profesor. Imel je bolezen, nekako

podobni kostni bolezni. Obolel mu je palec na nogi, da je težko hodil, in da je z roko pobiral in vlekel kosti iz njega. Zaobljubil se je Mariji, če ozdravi, da bo v zahvalo njeno slavo razglasil v časopisu. Bil je uslišan, in do dobrega ozdravljen in svojo obljubo tudi izpolnil — Kakor je Marija temu mladeniču izprosila pomoč zoper kostno gnilobo, tako bo tudi vam izprosila pomoč zoper dušno gnilobo nevoščljivosti, če se ji zaupljivo priporočate. Saj Marija ni poznala nevoščljivosti, bila je polna ljubezni do Boga in bližnjega, vsaj je ona hudobni kači nevoščljivosti strla glavo. Kako rada bo tudi vam pomagala, če jo v tej zadevi prosite, ker ste njene hčere! Prosite torej danes njo za pomoč zoper vse grešne strasti, zlasti pa zoper nevoščljivost, da boste vredne božje in Marijine ljubezni.

A. Šimenec.

V.

Gotovo ste že videli, hčere Marijine, ali slišale o kakem nesrečnem človeku, ki se mu je duh omračil, ali pamet zmešala. Kako se nam smili tak nesrečnež, zlasti če vemo, da je bil poprej v zdravem stanu zelo moder in bistroumen. Dokler je bil zdrav, je govoril tako modro, da so ga vsi pametni močno radi poslušali; vedel je vse tako modro urediti, da so se drugi le čudili, sedaj v bolezni govori vse zmedeno in čudno, da se mu nespametni smejejo, modri ga pa pomilujejo; sedaj v bolezni se vsa njegova dela obračajo le v škodo njemu ali bližnjemu, on vpije in kriči, skače, tepta z nogami, bije z rokami, razsaja in togoti se, in hoče vse pobiti in pomoriti, vse se ga boji, vse beži pred njim, kakor pred kako divjo zverino! — O kaka žalostna sprememba!

Tej telesni bolezni, besnosti — podobna ali enaka dušna bolezen se pa imenuje jeza. Hočemo se danes, ker premišljujemo dušne bolezni, nekoliko tudi pri tej pomuditi, ter premisliti, kako škodljiva, pogubna in grda je dušna bolezen jeza, in kako jo ozdraviti.

Redki, da prav redki so ljudje, ki bi ne bili tej strasti — jezi podvrženi; mnogim je vsaka majhna, četudi nepomenljiva stvar ali beseda zadosti, da se raztogoti in razjezi brez vsega pravega ali pravičnega vzroka, ter noče nič pomisliti, kaj hudega pride radi njegove jeze nad njega ali bližnjega. Sveti apostol

Jakob pravi: *Človekova jeza ne dela, kar je pravično pred Bogom.* (Jak. 1. 20). Jeza je poglavitni greh, ker iz nje izvirajo mnogi drugi veliki grehi, kakor maščevanje, prepir, zmerjanje, obrekovanje, celo poboj! V jezi je hotel Ezav umoriti svojega brata Jakoba, — in kdo more prešteti, koliko umorov se je že zgodilo iz jeze, koliko tožba in pravn pričelo, koliko krvavih solz vrednih grešnih dejanj storilo, katera so dotičniki do groba obžalovali, — pa kljub temu si nekateri nočejo narediti nobene sile, da bi jezo v sebi zadušili, ker ne pomislijo, kako pogubna, škodljiva, pred Bogom grešna je ta strast, če se ji človek rado-voljno uda. — Kristus je rekel: *Vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, je sodbe kriv.* Nasprotno pa je učil: *Učite se od mene, ker sem krotak;* in zopet: *Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli.* Krotkost je po besedah duhovnih učenikov, kakor sve-tega Frančiška Sal., več vredna, kakor čistost ali marsikatera druga čednost, in se tudi še manjkrat najde med ljudmi, kakor čistost! Če je pa krotkost po besedah svetnikov tako lepa čed-nost, se iz tega lahko sklepa, kako grda v božjih očeh mora biti njej nasprotna pregreha — jeza!

Človek vdan jezi, neha biti otrok božji, neha biti otrok Marijin, ne govori tako, kakor hoče Bog, ne dela to, kar zapo-veduje Bog, temuč dela in govori tako, kakor mu veli njegova strast, da žali Boga, žali bližnjega, da škoduje sebi na duši, telesu in zdravju, nespametni živini enako, kadar podivja, kaj ni to za pametnega človeka, za kristjana, za Jezusovega učenca grdo in sramotno? In ali mi ne dajemo sami hoté ali nehoté spričevanje, kako grda je strast jeze? Ali nismo mi potem, kadar smo se dali premagati jezi, sami nad seboj nejevoljni, ali se ne kesamo besed, katere smo govorili v jezi, ali dejanj, ka-tera smo storili? — Če smo pa premagali jezo, ali ne čutimo potem radosti in sladkega veselja v sebi?

In kaka je pa z našimi dobrimi deli, če so storjena v jezi? Kakošno vrednost imajo naše molitve, naše miloščine, naša ob-hajila? Ali mar niso ob vso veljavo pri Bogu! Ali jim mar jeza ne vzame vsega nadnaravnega zasluženja in plačila pri Bogu? Naš Gospod Jezus je učil: Če se pa ti spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, ali pa ti zoper njega, če si torej v jezi, pusti svoj dar, — pusti dobro delo, in pojdi in spravi se ž njim, odpusti, ukroti in zaduši jezo in potem pridi in opravi svoj dar! Solnce naj ne zaide nad vašo jezo! — Sv. Frančišek Sal. je pa

rekel: Kadar vidite, da zamorete kaj z ljubeznijo storiti, storite; to pa, kar brez prepira ali jeze ne morete storiti, pa pustite! Kratko, mir in krotkost morata vedno stati vrhu vsega našega dejanja, kakor stoji olje vrh vode in vseh drugih pijač!

Če je pa temu tako, kaj torej storiti, da zadušimo jezo v sebi in ohranimo mir in krotkost? Katera duhovna zdravila rabimo?

1. Misli na ostudnost in na žalostne posledke jeze, katere sem ti naznanil. Mnogokrat se hudo, katero je jeza povzročila, ne da več popraviti.

2. Drugi pomoček zoper jezo je pa to, kar piše zopet sv. Frančišek Sal. Poslušajte, kar pravi:

„Če ti je mogoče, se nikdar ne jezi; nikar nikoli za nobeno reč jezi ne odpri vrat svojega srca, zakaj če jeza pride v tvoje srce, je ne boš zamogel kmalu ven izgnati, kakor bi hotel, in je tudi ne boš mogel zmagati. Če vidiš, da je jeza po tvoji slabosti prišla v tvoje srce, precej zberi vso svojo moč, in skusi, da srce zopet umiriš.“

To kar pravi ta častitljivi svetnik, je vzel iz svoje lastne izkušnje. Močno se je prizadeval, da ni nikdar odpiral jezi vrat svojega srca, dasiravno je bil po svoji naravi hudo nagnjen k jezi. — Kadar jeza vznemirja moje srce, pravi, ker hoče posili vanj priti, kadar se mi vname glava, in ko moja kri vre, kakor da bi stala v piskru pri ognju; za vse to se nič ne zmenim, in pri vsem tem ne neham biti prijazen. In dasiravno mi narava pravi, da bi se včasih po pravici vjezil, nočem nikdar poslušati njenega glasu. — To niso bile prazne besede sv. Frančiška, temveč pri vsaki priliki je tudi tako ravnal, kakor tukaj govori.

Nekoč je prišel k njemu imeniten gospod in mu začel s hudimi in nespodobnimi besedami očitati, da mu je storil neko krivico. Sv. Frančišek je bil popolnoma nedolžen in si je s prijaznimi besedami prizadeval gospodu dokazati, da je v zmoti. Toda gospod se je le še bolj jezil in je škofu govoril vedno hujše besede. — Ko je odšel, je rekel nekemu duhovniku, ki je bil zraven: Ta gospod je bil zadosti jezen, ga ni bilo treba še bolj jeziti. Ko bi mu bil še jaz hude besede dejal, bi se bil še bolj jezil, zato sem le z lepo ž njim ravnal. *A. Šimenec.*

(Dalje prih.)